

BOŽJA BESEDA DANES

Revija Zavoda Biblično gibanje

»Tedaj so se jima odprle oči
in sta ga prepoznala.«

(Lk 24,31)

וּתְפַקְחָנָה עֵינֵיהֶם וַיִּכְירוּהוּ

αὐτῶν δὲ διηνοιχθησαν οἱ ὀφθαλμοὶ
καὶ ἐπέγνωσαν αὐτόν

POGOVOR S PATROM
BERNARDINOM SUŠNIKOM

USTANOVITEV BIBLIČNE ZAVEZE
BRALCEV SVETEGA PISMA

OBHAJANJE NEDELJE BOŽJE
BESEDE – SVETEGA PISMA 2020

VSEBINA

UVODNIK	3
Odpirati pogled, um in srce za Besedo življenja Maksimilijan Matjaž	
USTANOVITEV BIBLIČNE ZAVEZE BRALCEV SVETEGA PISMA	4
OBHAJANJE NEDELJE BOŽJE BESEDE – SVETEGA PISMA 2020	5
MALI KLJUČ SVETEGA PISMA	6
Novi ljudje za nove naloge s. Ivanka Tadina	
BOŽJA BESEDA RASTE	7
Hvaležna za odprto srce Mihaela Razboršek	
PAPEŽ FRANČIŠEK POSLUŠA BOŽJO BESEDO	8
Primož Erjavec	
POGOVOR S PRIJATELJI BOŽJE BESEDE	10
Vsak človek mora imeti svojo teologijo Pogovor s patrom Bernardinom Sušnikom Zlata Krašovec	
RAZLAGA ODLOMKA NOVE ZAVEZE	14
Lepota oči Anja Kastelic	
RAZLAGA ODLOMKA STARE ZAVEZE	17
Lepota raja, slepota oči Samo Skralovnik	
BRALCEM BOŽJE BESEDE	19
Kako brati Božjo besedo danes Marjeta Petek Ahačič	
IZZIV ZA DELO V SKUPINAH	21
Božja beseda gradi občestvo Maksimilijan Matjaž	
OSEBE V SVETEM PISMU	22
Tista reva, ki je podarila največ Izet Veladžić	
METODE DELA S SVETIM PISMOM	23
Formacija bogoslužnih sodelavcev – psalmistov Cecilija Oblonšek in Luka Hrgarek	
CERKVENI OČETJE BEREJO SVETO PISMO	26
Avguštinovo pismo Hieronimu o duši br. Jan Dominik Bogataj, OFM	
ZANIMA ME	29
V knjigi psalmov v Svetem pismu ponekod zasledimo besedno zvezo »Stopniška pesem«, ponekod pa besedo »sela«. Kaj označujeta zapisa? Cecilija Oblonšek	
BIBLIČNA SKUPINA SE PREDSTAVI	30
Biblična skupina župnije Sv. Peter pod Svetimi gorami Marika Mikolič	
POROČILO	32
Mar nisem svoboden? Kristus nas je osvobodil za svobodo Romana Bider	
SMEJATI SE S SVETIM PISMOM	34
Najdražja obara v zgodovini Samo Skralovnik	
PRIPOROČAMO V BRANJE	36
Brat John iz Taizéja, Pot v deželo svobode: deset zapovedi danes Vlasta D. Rus	
Hermann-Josef Zoche, Apostol. Roman o Pavlu Maksimilijan Matjaž	38
SVETOPISEMSKA APLIKACIJA	39
Marko Ipavec	

BOŽJA BESEDA DANES je katoliška revija,
ki jo izdaja Zavod Biblično gibanje.
Izhaja trikrat letno.

Revijo lahko naročite ali odjavite po pošti
na naslov gibanja in uredništva.

NASLOV ZAVODA IN UREDNIŠTVA:

Zavod Biblično gibanje
Poljanska cesta 2, 1000 Ljubljana
info@biblicnogibanje.si
www.biblicnogibanje.si

Priporočen je prostovoljni dar za pokritje stroškov izhajanja revije.
Transakcijski račun pri Delavski hranilnici: SI56 6100 0002 0986006

UREDNIŠKI ODBOR:

Vlasta Doležal Rus, Anja Kastelic, Zlata Krašovec, Marjeta Petek
Ahačič, Tatjana Rupnik, dr. Samo Skralovnik, s. dr. Ivanka Tadina
Odgovorna urednica: Špela Fortuna
Glavni urednik: dr. Maksimilijan Matjaž
Lektoriranje: Anton Kocmut
Fotografije: Avtorji uporabljenih fotografij so navedeni pod
fotografijami. Kjer avtorstvo ni navedeno, je uporabljen
spletni vir.
Fotografija na naslovnici: Mojmir Fortuna
Oblikovanje in prelom: Branka Smodiš
Tisk: Salve, d. o. o., Ljubljana

ODPIRATI POGLED, UM IN SRCE ZA BESEDO ŽIVLJENJA

Z velikim veseljem smo v teh lepih jesenskih dneh sprejeli novico, da je papež Frančišek na god sv. Hieronima, 30. septembra, za vso Cerkev razglasil, naj bo 3. nedelja med letom posvečena obhajanju, premišljanju ter razširjanju Božje besede. To željo, pravi, je nosil v sebi vse od sklepa izrednega leta usmiljenja, saj je prav Sveto pismo neizčrpen vir razodevanja Božjega usmiljenja. »Nepoznavanje Svetega pisma je nepoznavanje Kristusa« in nepoznavanje usmiljenega Očeta, pravi sv. Hieronim, čigar jubilej obhajamo v teh dneh tudi pri nas. Papež spodbuja k temu, da bi Nedeljo Božje besede vzeli tudi kot priložnost, da okrepimo vezi z judi in molimo za edinost kristjanov. Kristjani v Sloveniji smo lahko ponosni, da že vse od leta 1990 praznujemo Nedeljo Svetega pisma zadnjo nedeljo v januarju, ob zaključku ekumenske osmine za edinost kristjanov. Biblično gibanje, ki je bilo vse od začetka glavni pobudnik praznovanja Nedelje Svetega pisma, si bo odslej z obnovljeno gorečnostjo prizadevalo, da bi čim več ljudi spoznalo Sveto pismo in izkusilo moč Božje besede. V ta namen smo 6. oktobra, ob sklepu bibličnih duhovnih vaj v Kančevcih, slovesno razglasili *Biblično zavezo* bralcev Božje besede, ki želi tesneje povezovati med seboj vse tiste, ki bi hoteli redno brati, poslušati in premišljevati Sveto pismo. O tem dogodku natančneje poročamo v nadaljevanju te številke naše revije, ko vas tudi vabimo, da se pridružite Biblični zavezi. Pripravlja se tudi prenova spletne strani Bibličnega gibanja, ki bo še olajšala komunikacijo med bralci Svetega pisma.

Prispevki v tej številki se navdihujejo ob Lukovi pripovedi o poti dveh učencev iz Jeruzalema v Emavs po velikonočnih dogodkih (Lk 24). Podoba razočaranih učencev, ki se vračata k svojemu običajnemu življenju ter v neznanem Sopotniku ne prepoznata njega, o katerem se pogovarjata, na neki način prikazuje zgodbo kristjana, ki hrepeni po življenju, veselju in smislu, ki moli in celo bere Sveto pismo, a njegovo srce, njegov notranji pogled se ne odpre in ostaja sam s svojimi pretežkimi skrbmi. Mora se zgoditi nekaj resničnega, kar prodre do srca ter ga prebudi, četudi ga pri tem rani. V razlagi odlomkov Stare zaveze boste lahko sledili logiki primarne skušnjave, ko si človek domišlja, da bo sam nasitil svojo željo po življenju in sreči s tem, ko se bo predal temu, kar je »mikavno za oči«. A človek si sam ne more dati tega, česar nima. Lahko samo spozna, da je nag in umrljiv. Mora prositi, mora se učiti sprejemati. Evangelist Luka tako že na začetku predstavi Jezusa kot tistega, ki prinaša »jetnikom prostost in slepim vid« (Lk 4,19). Božja volja je, da bi človek spregledal in se svobodno odločil zanj. V evangelijski razlagi boste lahko prepoznali, da je grešna slepota človeka v tem, da vidi vse ločeno in osamljeno, da ne doživlja zastonskih odnosov, ampak si mora vsako naklonjenost sam zaslužiti. Samo zastonska ljubezen, ki je sad Duha in novega rojstva, lahko predre to človeško samoto. Tudi emavska učenca sta ostala slepa, dokler sta z Neznancem samo razpravljala. Ko pa sta ga spustila v svojo hišo in iz njegovih rok sprejela kruh kot dar, se je ogrelo njuno srce in so padle plašnice z njunih oči.

V reviji boste našli kar nekaj spodbud, da odprete vrata svojega srca Besedi, ki trka – najsi bo to preko vsakdanje izkušnje matere in žene, ki je hvaležna za odprta srca, ki jih srečuje, ali preko več kot polstoletne pastoralne izkušnje patra, ki je nagovarjal in odpiral srce za Besedo izseljenim Slovencem v daljni deželi, ali preko spodbud sodobnim bralcem Božje besede, da bi vse bolj postajali njeni pričevalci in uresničevalci. Priložnost za to daje tudi nova ponudba Zavoda za cerkveno glasbo za izobraževanje psalmistov kot bogoslužnih sodelavcev ter končno tudi povabilo k pristopu k Biblični zavezi. Želim si, da bi lahko na Nedeljo Svetega pisma – Božje besede vsak od nas položil na oltar vsaj delček sebe, ki je postal po srečanju z Besedo svobodnejši in srečnejši.

Ustanovitev Biblične zaveze bralcev Svetega pisma

»Kajti kakor pride dež in sneg izpod neba in se ne vrača tja, dokler zemlje ne napoji, oplodi in stori, da zabrsti, da da seme sejalcu in kruh uživalcu, takó je z mojo besedo, ki prihaja iz mojih ust: ne vrne se k meni brez uspeha, dokler ne stori, kar sem hotel, in ne uspe v tem, za kar sem jo poslal.« (Iz 55,10-11)

Ob zaključku bibličnih duhovnih vaj v Kančevcih 6. oktobra 2019, ki jih je organiziral *Zavod Biblično gibanje*, smo ustanovili in razglasili *Biblično zavezo* bralcev Božje besede Svetega pisma. Zavedamo se, kako pomembno je v vsakdanjem življenju nadaljevati branje, poglobljanje in molitev s Svetim pismom. *Biblična zaveza* je občestvo bralcev Svetega pisma Božje besede, ki se med seboj povezujejo, da bi drug drugega podpirali pri branju, poslušanju in premišljevanju Božje besede ter vsakdanjem življenju iz nje. Vedno, ko beremo in molimo s Svetim pismom, že ustvarjamo občestvo z vsemi, ki jih Sveti Duh kot navdihovalec Svetega pisma povezuje med seboj.

Z rednim branjem Svetega pisma želimo še bolj zavestno utrjevati povezavo z Bogom in s tem vstopati v zavezo, ki jo je sklenil z nami po svojem Sinu (*nova zaveza*) in še prej s svojim ljudstvom (*stara zaveza*). »Poznanje Svetega pisma je resnična jed in resnična pijača, ki jo dobimo

iz Božje besede, ki je Kristusovo meso in kri, ki ob poslušanju vstopa v nas,« piše sv. Hieronim. *Biblična zaveza* želi postati velika družina, ki po svojih članih neprestano bere in posluša Božjo besedo. Ko bo posameznik omagoval v branju, ko bo popuščal v poslušanju Božje besede, bodo drugi člani brali in poslušali zanj. Opiramo se na oznanilo apostola Pavla, da smo »Kristusovo telo in vsak zase udje ... Če en ud trpi, trpijo z njim vsi udje; če je en ud v slavi, se z njim veselijo vsi udje.« (1 Kor 12,26.27)

Zavezo želimo v prihodnje širiti med vse, ki redno berejo Sveto pismo. Na ta način bi se lahko močneje povezali med seboj predvsem bralci Božje besede po župnijah, člani bibličnih, molitvenih in drugih skupin v naših župnijah, dekanijah in škofijah. *Biblična zaveza* jim bo nudila podporo in različne spodbude, da bodo lahko vztrajali pri branju in proučevanju Svetega pisma. *Zavod Biblično gibanje* vabi vse bralce Svetega pisma, da se pridružijo Biblični zavezi. Pridružite se nam lahko preko članov in preko spletnega portala biblicnogibanje.si

»Če me kdo ljubi, se bo držal moje besede in moj Oče ga bo ljubil. Prišla bova k njemu in prebivala pri njem.« (Jn 14,23)

OBHAJANJA NEDELJE BOŽJE BESEDE – SVETEGA PISMA 2020

Avtorica fotografije: Tatjana Splichal

Nedeljo Svetega pisma oz. Nedeljo Božje besede, kakor jo je poimenoval papež Frančišek v svojem pismu *Aperuit illis* (AI), bomo tudi letos obhajali na zadnjo nedeljo v januarju (26. 1. 2020). A tokrat bo praznovanje prvič potekalo na ravni vesoljne Cerkve. Slovenski škofje so na svoji seji oktobra letos sprejeli predlog *Bibličnega gibanja* o praznovanju letošnje Nedelje Božje besede.

Geslo nedelje **POGOVARJALA STA SE** (Lk 24,14a) je vzeto iz odlomka o emavških učencih, ki ga je papež Frančišek predstavil vsej Cerkvi ob sklepu sinode o mladih kot osnovno svetopisemsko podobo, ki naj usmerja pot mlade Cerkve. S tem geslom želimo postaviti v središče našega razmišljanja o Božji besedi *pogovor*. Luka poroča o zaskrbljenosti dveh učencev spričo velikonočnih dogodkov v Jeruzalemu (24,14). Kljub razočaranju in negotovosti sta se o tem pogovarjala – ne samo med seboj, ampak tudi z drugimi, ki sta jih srečala. Na ta način sta nevede prišla tudi v pogovor z Vstalim. Bog od vsega začetka prav po besedi stopa v odnos s človekom. Preko pogovora se plečejo odnosi, se gradi zaupanje, se odpravljajo predsodki. Pogovor je tako tudi najboljši način za živo katehezo in graditev življenjskih odnosov z Bogom.

Papež Frančišek v svojem pismu spodbuja, da bi to nedeljo res živeli kot slovesen dan. Župnijskim,

redovnim in drugim občestvom predlagamo, da začnejo obhajanje Nedelje Božje besede z vigilijsko Božje besede v soboto zvečer. Občestvo se zbere ob primernem času (po maši) in ob sodelovanju bralcev Božje besede in drugih sodelavcev na liturgični način prebere daljši svetopisemski odlomek oz. celo svetopisemsko knjigo. Praznovanje se bo nadaljevalo v nedeljo pri župnijski sv. maši. Papež ob tem predlaga, da se med evharističnim slavljem ustoliči Sveto pismo, s čimer bi se poudarilo ključno mesto Božje besede v liturgiji. Predlaga tudi, naj bi na to nedeljo podeljevali službe bralcem Božje besede – lektorat tistim, ki so se na to poslanstvo primerno pripravljali. »Duhovniki naj poiščejo način za izročitev Svetega pisma ali njegovega dela vsemu občestvu, s čimer se pokaže, kako pomembno je v vsakdanjem življenju nadaljevati branje, poglobljanje in molitev s Svetim pismom.« (AI 3)

Zavod Biblično gibanje bo pripravil predloge za bogoslužno obhajanje vigilijske Božje besede, pridigarske osnutke ter predloge sodelovanja pri nedeljski župnijski maši.

Maksimilijan Matjaž,
predsednik ZBG

Avtorica fotografije: Tatjana Splichal

NOVI LJUDJE ZA NOVE NALOGE – vse od začetka¹

Hebrejske sužnje v Egiptu, željne svobode, Bog izbere za svoj narod. Gre za čas od okoli leta 1220 do 1000 pred Kristusom. Postopoma jih osvobaja suženjske miselnosti in podedovane zaslužjenosti surovim okrutnostim in strastem tistega časa. Skozi zgodovino nasilja in razvrata se začenja prebijati nova usmeritev.

Prvi deli Svetega pisma Stare zaveze niso vedno spodbudno branje. Vse preveč je surovosti, prelivanja krvi. Lahko se pohujšamo. Ljudem, ki jih je Bog izbral in z njimi začel novo prihodnost, posebno peta in šesta Božja zapoved nista mnogo pomenili. Ali pa so jo razumeli drugače kakor mi. Spomniti se je treba, da jih je Bog šele vzel v šolo, medtem ko smo mi, dediči krščanskih izročil, v tej šoli že skoraj dva tisoč let. Oni so začeli zlogovati prve besede Božje govorice. Takoj so bili na to silno ponosni. Kmalu so se že imeli za boljše, plemenitejše in človečnejše od drugih ljudstev. In priznati jim moramo, da niso bili v zmoti.

Veliko egiptovsko cesarstvo, od koder so prihajali, ni poznalo prave svobode in prave ljubezni. Prišli so med plemena v deželo Kanaan, kjer se tudi ni vedelo, da je človek človeku brat. Vsi so menili, da je ropati in pri tem ubiti pripadnika drugega mesta ali drugega plemena povsem naravno. Nihče ni bil usmiljen z drugim in od nikogar usmiljenja ni pričakoval. Niti od bogov, ki so jih ta ljudstva častila, se niso nadejali usmiljenja. Svoje malike so podkupovali z nečloveško krutimi darovi.

Narod, ki si ga je Bog izbral, je sredi 13. stol. pred Kr. živel v puščavi, sit egiptovskega suženjstva ter brezčutne kanaanske pokvarjenosti. Kaj bi tu sploh mogli pričakovati? Puščava ljudstvu ne omogoča razvoja. Morali

so čim prej priti ven. Če se vrnejo v kanaanska mesta, jim grozi, da se pokvarijo še bolj kot v Egiptu. Prva generacija Izraelcev je morala umreti v puščavi. Šele njihovi otroci, rojeni in odrasli v puščavi, v svobodi, so začeli izgrajevati novo domovino. Tudi stari Mojzes je umrl, preden so stopili v Kanaan (5 Mz 34,5). Nasledil ga je Jozue (5 Mz 34,9). On vodi ljudstvo preko Jordana, po vrsti osvaja kanaanska mesta, deli plemenom zemljo, postavlja temelje novega načina življenja. Zato so v stalni nevarnosti, da pozabijo na Boga in na svoje poslanstvo. Ne razlikujejo še dobro svojega edinega Boga Jahveja od raznih malikov. Zlahka se še spozabijo, darujejo poganske žrtve, ubijajo celo otroke, misleč, da s tem služijo Bogu. Še jih prevzema strah, svoboda jih še ni do obisti prežela. Iz spisov je mogoče razbrati, kako dobro so se zavedali, da jih vodi Bog in da imajo neko posebno nalogo. Živeli so, se borili, zavzemali mesta, ubijali in ropali sovražnike na videz enako kot vsi njihovi sosede. In vendar so bili na enak način drugačni od njih. Čutili so, da so pred nekom odgovorni: bali so se, da ne bi prekršili zaveze z Jahvejem; če so storili kaj slabega, so se znali pokesati. Nikoli jim ni prišlo na misel, da bi Bog Jahve reševal njihove probleme brez njihovega sodelovanja. Niso mogli spati in počivati ter čakati, da Bog napravi vse. Vse so morali delati, kot da so sami, hkrati pa se nenehno zavedati, da niso sami. Vedno so se bali Boga, a nikdar niso smeli pozabiti, da jih ima Bog rad, da jim pomaga in da jim odpušča. Tako so bili ob vsem strahu svobodni in samoiniciativni.

Prav to je prikazano v nekaterih dogodkih iz tistega časa, ki so zapisani v Svetem pismu.

¹ Prirejeno po Kustić, Živko. Prev. 2000. *Mali ključ Svetega pisma*. Maribor: Slomškova založba.

V naslednji številki bomo spoznali ključ *Novi ljudje za nove naloge – meščan v puščavi*.

HVALEŽNA ZA ODPRTO SRCE

»Tedaj so se jima odprle oči
in sta ga spoznala.« (Lk 24,14)

Kolikokrat so se mi že odprle oči in sem ga spoznala, potem pa klik in so se zaprle? In ko sem jih spet odprla, je izginil. Ne vem, ne štejem, ker morda bistvo ni v dinamiki zapiranja in odpiranja oči, ampak bolj v odnosu med Bogom in menoj: On čaka, mene ni. On vabi, jaz pa ga preslišim ali sploh ne slišim. Včasih ga ignoriram, včasih se sprašujem, zakaj ga poznam, saj bi bilo lažje, če ga ne bi. Smešno, da me pri teh letih še tako meče. Ampak tako je: najin odnos je na prepihu, je globok, je ljubeč in boleč ter neizbrisen.

Morda me odlomek želi spomniti na tisto prvo zavestno srečanje z Bogom, ko sem ga začutila, ko sem ga poklicala in mu predala svoje srce? Čeprav je od tega dogodka minilo že štiriintrideset let, je v meni še svež in se rada vračam k njemu. Rada se ga spominjam, ker me poživljuje. Na duhovnih vajah nas voditelj zadnji dve leti zelo spodbuja k spominjanju. Spomin je bolj celosten, je močnejši in zato pomembnejši kot razum, imam zapisano v zvezku. Največja moč je v spominu, saj nas ravno preko njega »nosijo« prijetne ali neprijetne stvari iz preteklosti. In spomin nam pomaga, da se lahko odzovemo klicu papeža Frančiška k svetosti. Da dobimo pogum, da majhne, vsakdanje stvari živimo v luči evangelija. Od mene je odvisno, ali se bom vračala k prijetnim ali k neprijetnim dogodkom, s čim bom hranila svoje srce.

Naj poskusim z vami, dragi prijatelji revije.

Običajno nimam težav z idejami za pisanje – kar preplavljajo me, tokrat pa že tri dni iščem in prosim za navdih, ki se je zgodil ravno v tem hipu in sem hvaležna. Vztrajnost, kljub tridnevnemu neučinku, se obrestuje. Bogu hvala!

V mislih se prepuščam pregledu dneva.

Hvaležna sem za molitveno uro pred Najsvetejšim. Naučila sem se, da ne vrednotim svoje molitvene koncentracije, saj me tok misli kar odnaša – pomembnejše je, da prihajam predenj, da mu izročam svojo krhko človeško naravo in se mu predajam.

Zadnji avgustovski dnevi so v službi napeti, delovni. Danes me je poiskala sodelavka z namenom, da me pozdravi, saj me že dva dni ni videla. Njena pozornost me je razveselila in me spomnila, kako dobro je, da smo prijazni med seboj.

Ko sem prišla iz službe domov, je mož kosil travo. Prekinil je delo, nama skuhal kavo in sva imela najin posvečeni čas. Hvaležna sem za najine pogovore, da se začutiva in umestiva v srce drug drugega.

Na delo sem odšla z mislijo iz Svetega pisma, naj bom pripravljena, kajti ob uri, ko ne pričakujem, bo prišel Sin človekov. Ostani budna in išči priložnost za služenje.

Hvaležna sem, ker mi je sodelavka nalila sok v kozarec – njena prijazna gesta me je poživila. Opazila je, da sem že utrujena, in me je želela malo pocrklati; tako si izpovemo naše služenje v službi. In sem hvaležna, da sem imela danes odprte oči za vse drobne pozornosti, ki so me obogatile in mi dale občutek, da sem sprejeta in ljubljena.

PAPEŽ FRANČIŠEK POSLUŠA BOŽJO BESEDO

Papež Frančišek tokrat razlaga starozavezna besedila. Med drugim so zbrane razlage malih prerokov, ki so pomembne za judovsko versko zgodovino. Zahvaljujemo se ekipi Radia Vatikan, ki dovoljuje objavo besedil z njihove spletne strani.

Jona trmoglavci (Jon 3–4)

To je zgodba o trmoglavcu, pravi papež Frančišek, in trmoglavci Jona je dobro opravil svoje delo in zapustil Ninive. Takoj zatem pa se razjezi na Gospoda, ker je preveč usmiljen. Bog je naredil nasprotno od tega, kar je z usti samega preroka zagrozil, da bo storil. Jona graja Gospoda. In nazadnje se vznejevolji nad Bogom zaradi grma. »Tebi je žal tega ricinovega grma, čeprav se ti nisi zanj trudil in ga nisi vzgojil, jaz pa naj bi ne imel sočutja z Ninivami, velikim mestom,« mu pravi Gospod. Pogovor med Gospodom in Jonom je trd, je pogovor med dvema trmoglavcema, poudari Frančišek. Jona trmasto vztraja pri svojih verskih prepričanjih, Gospod pa je trmast s svojim usmiljenjem, zato nas nikoli ne zapusti, trka na vrata srca vse do konca. Lahko se zanesemo, da je tam. (8. oktober 2019)

Ezdra bere (Neh 8)

V Nehemijevem osmem poglavju gre za zgodbo o srečanju Božjega ljudstva z Božjo besedo. Povezana je s širšim okvirjem, v katerem se odvija pripoved, in sicer z obnovo templja in vrnitvijo iz izgnanstva. Nehemija, namestnik, nagovori duhovnika in pismouka Ezdro, da ustoliči Božjo besedo. Vse ljudstvo se je zbralo na trgu pred Vodnimi vrati in Ezdra je bral. Odprl je knjigo pred očmi vsega ljudstva, in ob tem je vse ljudstvo vstalo. Sveti oče pravi, da je to zelo lepa podoba. Mi smo navajeni imeti knjigo, ki je Božja beseda, vendar imamo slabe navade. Ljudstvo pa je pogrešalo Besedo, bilo je lačno Božje besede, in zato je vstalo, ko je videlo knjigo. Več stoletij se jim ni zgodilo kaj podobnega, in zdaj se končno srečajo z Besedo Boga. Zapis govori, da je vse ljudstvo jokalo, medtem ko je poslušalo Božjo besedo. »Jokalo je od ganjenosti, jokalo od veselja,« poudari papež. Nato sprašuje: »Ko sem slišal Božjo besedo, kaj se zgodi v mojem srcu? Ali je pozorno na Božjo besedo? Dopustim, da se dotakne mojega srca, ali stojim v cerkvi in gledam v strop ter razmišljam o drugih stvareh?« (3. oktober 2019)

Zaharija upa (Zah 8)

Papež Frančišek ob tem odlomku še enkrat opozori na povezanost mladih in starih. Zaharija prerokuje tako: Še bodo posedali starčki in starke po jeruzalemskih trgih, vsak s svojo palico v roki zavoljo visoke starosti. Tam bodo tudi mnogi otroci. Njegovo prerokovanje je znamenje. Zaharija uporabi lep izraz »mrgoleli bodo«. Mnogi! Obilje starosti in otroštva. To je znamenje, da ljudstvo skrbi za starčke in otroke, da jih ima za zaklad. To je znamenje Božje navzočnosti, je obljuba prihodnosti. Jedro tega Božjega sporočila je kultura upanja, ki jo predstavljajo ravno stari in mladi. Skrb za ostarele in otroke je obljuba prihodnosti, je prepričan papež, ravno oni zagotavljajo preživetje države, domovine, Cerkve. (30. september 2019)

Agej prebuja (Ag 1)

Gospod po preroku Ageju spodbuja ljudstvo, naj premisli o svojem obnašanju in ga spremeni, tako da obnovi Božjo hišo. Agej je hotel premakniti srce lenega in vdanega ljudstva, ki je živelo kot poraženo. Svetišče so jim uničili sovražniki in vse je bilo v razvalinah. Ljudje so leta živeli v tem, dokler ni Gospod poslal svojega izvoljenega, da bi obnovil svetišče. Njihova srca pa so postala zagrenjena, zato nimajo volje za delo. Frančišek tako oživlja njihov obup: »Ah, ne, ne, nič ne bomo storili, morda gre za iluzijo, bolje ne tvegati, raje ostanimo tako, kot smo, pravi čas še ni prišel.« To je drama teh ljudi, a tudi naša, ko nas zajame duh blage toplote, ko pride tista življenjska mlačnost. Kadar tudi sami pravimo: »Ja, ja, Gospod, v redu. Ampak počasi, počasi, Gospod. Jutri bom to naredil.« To se nam dogaja z majhnimi stvarmi, ki ne gredo dobro in za katere Gospod želi, da jih spremenimo. Prosi nas, naj se spreobrnemo, mi pa mu odgovarjamo: »Jutri.« In potem jutri pove-mo isto in jutri prestavimo na pojutrišnjem in pojutrišnjem na naslednji dan; in tako vse življenje prelagamo odločitve za spreobrnjenje srca, za spremembo življenja. Gospod pa prosi za naše spreobrnjenje danes. (26. september 2019)

Nehemija obnavlja (Neh 2–4)

Za Izraelce je pomembna pripoved o obnovitvi Jeruzalema, ki je bil leta in desetletja popolnoma

razdejan. Gospod je navdihnil Nehemija za njegovo obnovo in začenja se dogodivščina, ki traja vrsto let – ponovna izgradnja Jeruzalema, obzidja in templja. To je zgodba o obnovi. Obnavljati ni preprosto. Judom je uspelo, ker je bil Gospod z njimi. Samo kadar je Gospod z nami, smo sposobni izpeljati obnove, saj je težje obnavljati kakor graditi. Tako papež razlaga pomen obnove Jeruzalema za naše življenje. Tudi mi težje preuredimo neko življenje kot vzgajamo otroka. Treba je spremeniti miselnost. Ljudje, ki so tam prebivali, so se navadili živeti s tistimi ruševinami in se jim ni tožilo po Božjem mestu. To, kar je delal Nehemija, nekaterim ni bilo všeč, bili so trgovci z ruševinami, trgovci s smrtjo, trgovci s statusom quo. Govorili so: »To nam ne koristi. Pustimo ruševine, poraženi smo.« S tolpo pajdašev so ponoči rušili zid, ki so ga zgradili čez dan. Kaj so storili potem ti, ki so hoteli graditi? Sveto pismo o njih pravi: »V eni roki so imeli opeke in v drugi meč, da so branili gradnjo. Graditev se brani z delom in z mečem, se pravi z bojem. Tudi obnove življenja je milost, ki ni zaslužena, vendar jo je treba braniti z delom in tudi z bojem, da ne bi pustili, da bi se trgovci razdejanja vrnili in iz tega življenja naredili kup ruševin.« (25. september 2019)

Melkizedek blagoslavlja (1 Mz 14)

»Blagoslovi naj te, Abram, Bog Najvišji, ki je ustvaril nebo in zemljo!« izreče svoj blagoslov Melkizedek. Vse se začne z blagoslovom, besede dobrega ustvarjajo zgodbo dobrega, pravi o tem papež Frančišek. Blagoslavljanje ustvari dobro, ker spremeni besedo v dar. Ko se blagoslavlja, se ne naredi nekaj zase, ampak za druge. Blagosloviti ne pomeni izreči lepe besede, uporabljati besede, ki ustrezajo okoliščini. Pomeni izreči dobro, povedati z ljubeznijo. Tako je storil Melkizedek, ko je spontano govoril dobro o Abram, ne da bi ta kaj rekel ali zanj kaj storil. Za »reči« sledi »dati«, to je drugi korak, brez tega gre. Abram po blagoslovu dá Melkizedeku desetino od vsega. Papež pravi, da Gospod prihaja na naše ceste, da bi »rekel dobro« o nas in nam »dal« pogum. Tudi nas prosi, naj smo blagoslov in dar. (23. junij 2019)

VSAK ČLOVEK MORA IMETI SVOJO TEOLOGIJO

Pater dr. Bernardin Sušnik je letos obhajal biser-no mašo. Habit je oblekel že pred 69 leti kot 15-letni mladenič. Kako se je za to odločil, še sam ne ve. O tem preprosto ni nikoli podvomil. Od nekdaj je vedel, da bo duhovnik in frančiškan. Družina je živela s faro. Oče je bil eden glavnih so-delavcev patra Kazimirja Zakrajška, ki je – preden se je leta 1927 vrnil v domovino – za slovenske pri-seljence v Ameriki ustanovil *Družbo sv. Rafaela* in začel izdajati verski mesečnik *Ave Maria*. Pater Kazimir je Bernardina tudi krstil. Takrat seveda ni vedel, da prvi urednik krščuje zadnjega urednika revije *Ave Maria*, ki zdaj izhaja samo še na spletu.

Pravite, da pred vašo odločitvijo ni bilo nobenih pretresov, nobenih razsvetljenj ...

Tudi zaslug nisem imel nobenih. Če je kdo kaj prispeval, so bili to frančiškani v Ljubljani. Med počitnicami sem bil pri njih od jutra do večera.

Kdaj pa ste se srečali s Svetim pismom? Kako se je razvijal vaš odnos do Božje besede?

V osnovni šoli me je verouk poučeval neki katehet Pintar, ki je pozneje šel v Italijo. A po pravici povedano, se ne spomnim niti njega niti tega, kar smo pri nauku obravnavali. Doma smo imeli *Zgodbe Svetega pisma* z barvnimi slikami. To je bilo v bistvu prvo srečanje. Spomnim se slike Davida in Goljata, to mi je ostalo v spominu, a nič več kot to ...

Kasneje ste študirali biblično teologijo. Kaj je pravzaprav to?

Na Teološki fakulteti nam je biblično teologijo predaval profesor Stanko Cajnkar. Izdal je tudi knjigo, ki pa ni bila kaj več kot malce razširjeni

uvodi Svetega pisma. Zares sem se z biblično teo-logijo srečal v Rimu. Profesor je bil Irec Alexander Kerrigan. Spomnim se njegovih predavanj iz eshatologije o poslednjih rečeh. Vzel je nekaj iz-sekov iz Stare zaveze in se na osnovi tega najprej »sprehodil« skozi eksegezo, potem pa ovrednotil, kaj to teološko pomeni. Kerrigan je imel zanimi-vo metodo. Skripte smo morali delati sami. Za vsako predavanje je prinesel list papirja, na eni strani je bilo napisanih nekaj točk, na drugi strani pa kakšna hebrejska ali pa grška »coprnija« kot dokaz. Zato je bilo treba seveda dobro znati gr-ško in hebrejsko.

Danes imajo dobro metodo izobraževanja teolo-gov ponekod v Ameriki. Profesor govori o neki temi z določenega vidika, denimo filozofskega, za njim pride profesor, ki o isti temi govori s pravne-ga vidika, tretji z zgodovinskega itn. Tako je po-tem mogoče dojeti celoto. Tako bi morali delati tudi pri nas. Še prej pa bi morali poskrbeti za res smiseln prevod Svetega pisma. Žal so prevodi ve-likokrat živ obup. Ne le pri nas. Kerrigan je tekste zmeraj sam prevedel v latinščino. Tudi za angle-ško Sveto pismo mi je prof. Gole, Slovenec, ki je dolga leta predaval Staro zavezo v Milwaukeeju, potožil, da je prevod St. Joseph Bible tako obu-pno zanič, da mora za svoje študente vselej na novo prevajati odlomke iz originala.

Če navedem primer iz knjige modrosti (Mdr 3,7): »V trenutku svojega obiskanja bodo zažareli in letali kakor iskre v strnišču ...« Za božjo sveto vo-ljo, kakšne iskre, kakšno strnišče! Če vzamete gr-ški tekst, ne gre za strnišče ampak za trstiko: *kai hos spinthères en kaláme diadramoūntai*. Knjiga modrosti je nastala v Egiptu, kjer so bili v sušni dobi rečni rokavi Nila poraščeni s suho trstiko, ki se je, če je kje padla iskra, hipoma vnela tako, da je zaropotalo. Skratka – vse se začenja s pravim prevodom.

Avtorica fotografije: Tatjana Splichal

Če je s prevodi tako, kaj sploh še preostane nam revežem, ki beremo zgolj prevode in smo od njih odvisni?

Ravno to je tisto, ko ste me vprašali po mojem odnosu do Božje besede – z mojim odnosom si vi ne morete nič pomagati. Vzemiva nedeljsko pridigo, ki jo pripravim po službeni dolžnosti: prva reč je, da besedilo, o katerem mislim pridigati, preberem v originalu. Da vidim, za kaj pravzaprav gre. Potem je treba iti skozi komentarje, ki včasih obsegajo sto, sto petdeset ali dvesto strani. Morda boste rekli: to je študij. Seveda je. Ampak zame je to istočasno meditacija. Osebnost med obojima ne delam nobene razlike. Tudi če mi pri obveznih meditacijah kaj ni jasno, grem gledat, brskat po priročnikih, kaj naj bi to bilo.

Najbrž redni poslušalci vaših pridig izvedo marsikaj, kar ni tako zelo znano.

No, včasih kdo res kaj takega reče. Ko je človek enkrat zadosti star, in jaz sem že, in ko ima dovolj avtoritete, lahko pove tudi stvari, zaradi katerih bi koga mlajšega raztrgali. Mene si ne upajo inraje o tem premišljujejo ter nazadnje ugotovijo, da moje pridige niso tako brez smisla.

Morda malo provokativno vprašanje: Kaj pa preprosti, morda komaj pismeni ljudje, kako se ti lahko bližajo oziroma bližamo Božji besedi?

Znana je štorija sv. Bonaventure. Ko je videl staro ženico čisto preprosto moliti, je rekel: »Bog je dal tej ženici več milosti kot vsem nam.« Bog da vsakemu tisto, kar potrebuje, in zadovoljen je z vsem, kar človek s tem naredi, če dela s tem nekaj dobrega. Vsak človek mora imeti svojo, lahko zelo preprosto teologijo. Teologija tiste ženice je bila po mnenju Bonaventure vredna več kot njegova, čeprav je bil vrhunski teolog. Vprašanje je, koliko je teologija živa, koliko jo človek izoblikuje na način, da mu v življenju lahko tudi koristi. So ljudje, ki poznajo stvari do najmanjših podrobnosti, v praktičnem življenju pa se to ne čuti. Saj poznate tisto o monsinjorju, sijajnem predavatelju, ki ga je po predavanju ustavil klošar. »Tako lepo ste povedali, a bi meni kaj dali?« Pa mu je odgovorili: »Jaz sem govorec, ne dajalec.« Če torej ženica svojo preprosto vero živi, je to lahko – in tudi v resnici je – več vredno kot visokoteče, a papirnate besede.

Najbrž je prav, da od nekoga, ki je pastir, pričakujemo globlje poznavanje Svetega pisma.

To so pa žalostne zadeve. Poznam take, ki si res prizadevajo, pridno študirajo in veliko dosežejo, tako da ljudje od njih veliko odnesejo. Poznam pa tudi take, ki imajo izrazito slabe, celo neprimerne pridige. Čekajo traparije in berejo deset let stara čreva. Znana je štorija o pridigarju, ki je obvezno namenil del pridige tudi »šimfanju«. Ob vizitaciji, ko je škof pregledoval zapise njegovih pridig in naletel na opazko »tukaj bom šimfal«, je škof to prečrtal in napisal »tu boš študiral«. Velikokrat je tega študija premalo. Nekateri nimajo časa, drugi si ga ne vzamejo. Večinoma pa se pri nas, kolikor vem, gospodje potrudijo.

Zadnje čase najdemo precej biblične teologije že v novih prevodih Svetega pisma, celo v takih, ki so sicer vprašljivi. Tako uvodi v Staro kot v Novo zavezo, prevedeni iz francoščine, so res dobri in opombe ravno tako. Že tam lahko veliko najdemo.

Kako je s poznavanjem Svetega pisma pri slovenskih katoliških laikih?

Za Slovence je bil problem, da po Wolfovi izdaji Svetega pisma (gre za prevod Jurija Volca s sodelavci, ki ga je dal narediti ljubljanski škof Anton Alojzij Wolf, izhajal pa je med letoma 1856–1859) celih sto let nismo imeli novejših izdaj. Šele v šestdesetih letih prejšnjega stoletja je izšla mariborska izdaja. Ko sem bil študent, je profesor Matija Slavič zahteval, da preberemo Sveto pismo v celoti. Od ure do ure nam je dajal nalogo, kaj moramo prebrati. Seveda smo si pomagali z Wolfovo izdajo. Ni bila najboljša, prevod je bil iz nemščine. Ampak bilo je vsaj nekaj. Ljudje pa še tega niso imeli in zato Svetega pisma kot celote niso poznali. Bile so izdaje Nove zaveze. Bila je kompletna izdaja Japljeve Stare zaveze. Ampak bile so praktično nedostopne. Pravzaprav knjižna redkost. Zares dostopno je Sveto pismo postalo šele s to mariborsko izdajo. Spominjam se, kako je bilo, ko so poskušali ohraniti stavek – to je bil še ulit metalni stavek, tehtal je pet ali šest ton – pa je bilo to praktično nemogoče. Danes imamo celotno Sveto pismo na ključku. In danes knjige ni težko ponatisniti. Ker imamo osnovne izdaje, jih lahko izboljšujemo. Zdaj prihaja jeruzalemska izdaja. Vedeti pa je treba, da so imeli ljudje še

nedavno malo možnosti priti do Svetega pisma. Ne vem, koliko so ga vajeni brati, čeprav to zelo priporočamo.

Dolga leta ste delali med Slovenci v Ameriki, kjer ste nadaljevali delo patra Kazimirja Zakrajška v mesečniku Ave Maria, ki je bil namenjen približevanju Božje besede ljudem. Povejte nam kaj o tem.

Ko sem leta 1988 prišel v Lemont, so vsi rekli, da me tedanji urednik pater Fortunat Zorman ne bo pustil zraven. Prav nasprotno, še mesec ni minil, pa me je že prosil za sodelovanje. Predlagal sem mu, da bi za vsako nedeljo kaj pripravili, in strinjal se je. Komentarji nedeljskih beril so bili že nekakšno uvajanje v razumevanje Svetega pisma. Pri objavah sem se držal principa – tri leta staro-zavezna berila, tri leta novozavezna in tri leta evangeliji. Po devetih letih pa spet od začetka. In to teče zdaj že četrtrič. Med komentarji sem objavil marsikatero »pohujšljivo«. To pomeni, da sem si upal objaviti stvari, ki so bile nove. Sveto pismo ima smisel samo, če ga povežemo s svojim življenjem oziroma svojim časom. Velikokrat sem naredil prenos na politične razmere, pa ne toliko v Ameriki kakor v Sloveniji. Recimo Aronov blagoslov sem povezal s tem, kar se dogaja doma, v Sloveniji, kjer ni bilo blagoslova. Gre za zelo preprosto obliko biblične teologije, za prenos pomena, ki ga je imela Božja beseda ob nastanku, na današnji čas. Poleg tega je vsaka številka mesečnika prinesla tudi kak sestavek iz patristične literature, v nadaljevanjih sem objavljajl prevode del francoskega akademika Daniela Ropsa, ki predstavlja bralcu tako imenovano sveto zgodovino, v kateri je polno teologije.

Zanimivo. Dobro je vedeti, da je večina letnikov Ave Marie dostopna tudi slovenskim bralcem.

Ave Maria je od leta 2008 na spletu na naslovu *avemaria-izlemonta.com*, vse gradivo od leta 1909 do 1951 so v NUK-u že digitalizirali, v digitalni obliki pa so dosegljivi tudi novejši letniki. Manjkajo le letniki, ko revija ni smela prihajati v Slovenijo. To je bilo med letoma 1952 in 1991, vendar je po osamosvojitvi niso takoj naročili, tako da luknja sega od 1952 do 2007. A tudi za

Zares dostopno je Sveto pismo postalo šele z mariborsko izdajo ... Danes pa imamo celotno Sveto pismo na ključku.

manjkajoče letnike upam, da bodo kmalu dostopni. Vse te letnike sem poslal v Ljubljano. Seveda brezplačno, ker so obljubili, da bodo tudi to digitalizirali. Edino poštnino sem zaračunal, sto štiri-deset dolarjev. Si predstavljate, kaka pošiljka je bila?

S Svetim pismom se ukvarjate zelo znanstveno ...

Niti ne, berem ga predvsem za oznanjevanje. Zanima me, kaj bi mi prišlo prav, da bom lahko približal Božjo besedo ljudem. Da bi se sam zase ukvarjal s Svetim pismom, da bi me osebno kaj posebej nagovorilo, tega pravzaprav ni. Nobene-ga izbranega odlomka nimam. Zanima me kot celota. Moram pa priznati, da me je zmeraj pritegovala Stara zaveza. Morda zato, ker je v njej toliko skrivnostnega, toliko neraziskanega, tako široko časovno obdobje.

Zanimiva mi je formulacija, kaj pomeni pri človeku duša. Ne duša v pomenu, kot ga poznajo Grki in smo ga prevzeli tudi mi – in tega je v liturgiji veliko, denimo duše rajnih, ki da se tam nekje zgoraj luštno imajo, drugo bo pa nekoč lezlo iz grobov ipd. To ni biblično pojmovanje. Sveto pismo gleda na človeka kot na enoto, uporablja pa tri izraze: meso, kadar govori o njegovem fizičnem udejstvovanju, duša, kadar govori o njegovem razumskem udejstvovanju, in duh, kadar govori o njegovem odnosu do Boga. Duh je tisto, kar človeka loči od živali. V Svetem pismu je lepo zapisano: Bog je Adamu vdihnil svojega duha. To je tista prelomnica, ki pomeni iz živali narediti človeka. Nobenih težav nimam z evolucijo. Človek se je lahko telesno razvijal na ta način, ampak moralo je priti do prelomne točke, ko mu je Bog vdihnil dušo. Brez tega ni ničesar, brez tega ostaneš še zmeraj žival. In tega preskoka ne bo nobena žival nikoli mogla doseči z razvojem. Razen seveda, če bi se Bog tako odločil. Z evolucijo pa ne. Ker tudi človek ni nastal z evolucijo, lahko je z njo nastala njegova fizična plat. A zares se je ločil od živali, potem ko mu je bil dan ta duh, ki pomeni odnos do Boga, ki pomeni sposobnost Boga spoznati.

Pater Bruno Korošak je to simpatično formuliral. Rekel je, da je pred tisoči let človek navsezadnje prišel do spoznanja, da je nad njim še nekaj, neko bitje, ki ga je treba častiti ... Razmišljanje o teh

vprašanjih sem objavljajl v zadnjih številkah *Ave Marie*. In ni še konec, pridejo še poglavja, kako je v vmesnem času (*tempus intermedium*), med smrtjo in dokončnim življenjem v večnosti zunaj časa in prostora. To so zanimive reči. Koliko časa traja ta vmesni čas za te, ki so se po klinični smrti vrnili v življenje in se še niso čisto navadili na tisto drugo? Koliko časa traja to navajanje, da si dokončno tam? Ne veste? Kristus je rekel razbojniku: Še danes boš z menoj v raju. To je bilo pred tretjo uro popoldan. Dan se je končal tri ure kasneje.

To so stvari, ki jih človek počasi odkriva. Pater Bruno je delal primerjave s tibetansko, egipčansko in indijansko knjigo mrtvih (prva in zadnja sta izšli tudi v slovenščini) in zanimivo, da se ta pričevanja z njimi zelo ujemajo, posebno s tibetansko. Kar nenadoma vidimo, da je vstajenje mesa popoln nesmisel. Pusti to staro suknjo, naj strohni. V nebesih te že čaka novo telo. Moja razlaga je taka: Človek je bitje, ki živi v treh dimenzijah – dolžina, višina, širina. Četrto dimenzijo zaznavamo v tuzemskem življenju samo v odsekih. Poznate efekt »dèjà vu«? Se vam je že kdaj zgodilo, da ste se znašli v situaciji, ki ste jo nekoč že doživeli? Zdrsnili ste po časovni osi, kot da ste to doživeli že prej, v spanju, pozneje pa se je uresničilo. V resnici pa ste od tega zdrsnili nazaj. To je četrta dimenzija. Lahko si zamislimo bitje, ki živi v večjem številu dimenzij. Bog je bitje neskončnega števila dimenzij. Človeka lahko nekje zunaj časa in prostora že čaka novo telo. To, kar smo, je le tridimenzionalna projekcija tistega telesa. Kot je možna projekcija tridimenzionalnega telesa v dve dimenziji, je tudi »telo« z več dimenzijami mogoče projicirati v tridimenzionalno. Taka projekcija je realna, kot je realna dvodimenzionalna projekcija sonca skozi lečo na papir, ki vas pošteno speče.

To je biblična teologija. Ne verjamem, da bomo dobili učbenik biblične teologije, kjer bi bila zajeta v celoti. Toliko je možnosti, toliko vprašanj ... Računati morate, da Stara zaveza zajema ogromno časovno obdobje in toliko je problemov, od katerih ima vsak svoje teološko sporočilo – svoje sporočilo o Bogu. Od najbolj primitivnih pa do zapletenih, kot jih najdete pri Izaiju, Jeremiju, pri Ezekielu pa sploh ... To so te zanimive reči.

Pogovarjala se je Zlata Krašovec.

*Pusti to
staro suknjo,
naj strohni.
V nebesih te že
čaka novo telo.*

LEPOTA OČI

»Tedaj so se jima odprle oči in sta ga prepoznala.« (Lk 24,31)

Oči so čudovit organ, ki nam omogoča, da stvari vidimo in se jih razveselimo. Zunanje oči so nam dane, da zaznavamo svetlobo, ki je prinesla lepoto barv in življenja. Dane so nam, da gledamo stvarstvo in ljudi okrog nas. Toda to ni dovolj. Treba je preveriti, kaj te naše oči v vsem tem tudi zares vidijo.

Greh je namreč povzročil, da smo postali podobni malikom, ki smo jih z grehom postavili na mesto Boga: »Usta imajo, pa ne govorijo, oči imajo, pa ne vidijo, ušesa imajo, pa ne poslušajo, tudi ni diha v njihovih ustih.« (Ps 135,16-17)

Ni torej dovolj, da človek gleda, treba je tudi, da vidi. Za to pa je nujno odrešenje. Odrešenje tistega notranjega para oči, ki nam omogoča, da v stvarstvu ne vidimo le stvari, ampak Stvarnika, da v človeku ne vidimo le znanca, ampak podobo Očeta in zato brata, da v sebi ne vidimo le vrline in pomanjkljivosti, ampak podobo tistega, po katerem smo ustvarjeni. To je simbolni pogled, ki vidi onkraj in vidi prav. To je lepota naših oči, ki so ustvarjene za zrenje in občudovanje Lepote.

(S)LEPOTA

Kača je dobro vedela, da je človek ustvarjen po Božji podobi ter da v svojih očeh nosi sijaj odnosa. Zato je napadla prav to: »Kača pa je rekla ženi:

»Nikakor ne bosta umrla! V resnici Bog ve, da bi se vama tisti dan, ko bi jedla z njega, **odprle oči** in bi postala kakor Bog, poznala bi dobro in húdo.« Žena je **videla**, da je drevo dobro za jed, **mikavno za oči** in vredno poželenja, ker daje spoznanje. Vzela je torej od njegovega sadu in jedla, dala pa je tudi možu, ki je bil z njo, in je jedel. Tedaj so se obema **odprle oči** in spoznala sta, da sta naga. Sešila sta si predpasnika iz smokvinih listov.« (1 Mz 3,4-7)

Kača ni originalna, zna le na glavo obračati to, kar je Bog lepega ustvaril. Tako slepoto prikaže kot lepoto, lepoto pa zamenja za slepoto. In smo v kaosu. Človek, ki neha poslušati Besedo in prisluhne dvomu, se zmede, oči se zameglijo in človek postane slep.

Slep za lepoto Očeta, slep za odnos, slep za obdaranost. Tako stegne roko in vzame. Sam, saj ne vidi več D/drugega. Odslej bo človek hotel biti protagonist vsega in začel bo slepo bitko za obstoj, ob tem pa sebi in svetu dokazoval, da vidi prav. V tem je še vedno glavna zanka vsake prevare.

PREDPODOBE

Pot odrešenja je torej pot vračanja pogleda slepemu človeštvu. Kristus je prišel kot Luč, da bi se tema porazena umaknila in bi človeštvo ponovno lahko spregledalo. Nič nenavadnega torej, da je celotna zgodovina odrešenja polna ozdravljenj

Ni torej dovolj, da človek gleda, treba je tudi, da vidi. Za to pa je nujno odrešenje.

slepote. Že v Stari zavezi nam Tobijeva knjiga pokaže, kako Bog na poti odrešenja potrebuje tudi človekovo sodelovanje. Potrebna je človeška privolitev v Božjo milost, da se lahko zgodi svetloba!

Tobija je moral na pot, moral je zaupati skrivnostnemu gostu z nebes in zapustiti dom, da bi lahko našel zdravilo za slepoto svojega očeta. S tem, ko je poslušal Glas in šel na pot kakor nekoč pred njim Abraham (prim. 1 Mz 12,1), se je na tej poti zgodila tudi izpolnitev njegove poklicanosti. V duhovnem življenju je treba na pot v veri, na Besedo, takrat ko še ne vidimo, da bi lahko spregledali. Tobija se torej vrne domov, oženjen in z zdravilom, ki je očetu ponovno odprlo oči.

»Rafael pa je rekel Tobiju, preden se je približal očetu: »Vem, da se mu **bodo oči odprle**. Pomaži njegove oči z ribjim žolčem! Zdravilo bo razpokalo in odstranilo bele pege z njegovih oči. Tvoj oče bo spregledal in videl svetlobo.« (Tob 11,7-8)

Že v Stari zavezi srečamo motiv ozdravljenja slepote, toliko pogostejše pa se ta motiv pojavlja v evangelijih, saj Jezus z njim že nakazuje bistvo svojega poslanstva: »Duh Gospodov je nad menoj, ker me je mazilil, da prinesem blagovest ubogim. Poslal me je, da oznamim jetnikom prostost in **slepim vid**, da pustim zatirane na prostost, da oznamim leto, ki je ljubo Gospodu.« (Lk 4,18-19)

Slepi v evangelijih predstavljajo človeštvo, ki je izgubilo pravi pogled, saj je ta mogoč samo v ljubečem odnosu. Ko pa smo se enkrat iztrgali iz njega, so nam ostala le še strah in pravila. To past poznajo vsi zakonci in vsi tisti, ki odnose živijo zares – kot bližnje.

Odrešenik je bil torej potreben, da je človeštvu ponovno vrnil odnos in z njim pogled, v katerem se zrcali Očetovo usmiljenje. Sin je bil potreben, edini, ki je človeku lahko »posodil« svoje Božje oko in se za vedno zlil s človeškim, da bi človek tako v sebi in drugih ne videl več le skupka uspehov ali porazov, ampak čudovito zgodbo odrešenja.

**»Gospod, da bi se nama odprle oči!«
(Mt 20,33)**

Naslednja podoba tega pomembnega prehoda sta dva slepa, ki vpijeta in prosita Jezusa, da bi ju ozdravil. Evangelist Matej navaja dve podobi slepega para, ki prosi usmiljenja.

»Ko je Jezus odhajal od tam, sta šla za njim dva slepa in vpila: »Usmili se naju, Davidov sin!« Ko je stopil v hišo, sta slepa prišla k njemu. Jezus jima je rekel: »Ali verujeta, da morem to storiti?« »Da, Gospod,« sta mu dejala. Tedaj se je dotaknil njunih oči in rekel: »Zgodi se vama po vajini veri!« **In oči so se jima odprle**. Jezus jima je nato ostro zabičal: »Glejta, da nihče ne izve!« Ko pa sta odšla, sta ga razglašala po vsej tisti deželi.« (Mt 9,27-31)

V dvajsetem poglavju pa beremo: »Ko so odhajali iz Jerihe, je šla za njim velika množica. Ob poti sta sedela dva slepa človeka. Ko sta slišala, da Jezus prihaja mimo, sta zavpila: »Usmili se naju, Gospod, Davidov sin!« Množica ju je pograjala, naj umolkmeta, onadva pa sta še bolj zavpila: »Usmili se naju, Gospod, Davidov sin!« Jezus je obstal, ju poklical in rekel: »Kaj hočeta, da vama storim?« Dejala sta mu: »**Gospod, da bi se nama odprle oči!**« Jezus se ju je usmilil. Dotaknil se je njunih oči in takoj **sta spregledala** ter šla za njim.« (Mt 20,29-34)

Dva slepa sta podoba ljudi, zakoncev, prijateljev, sobratov, staršev, otrok ..., ki sicer hodijo drug ob drugem, vendar se ne vidijo. Preveč so še zasedeni s svojo bolečino, s svojim »imeti prav«, s svojimi pravili in zgolj človeško naravo, da bi se videli. Slednja se namreč drugega boji, se pred njim nenehno dokazuje, tekmuje in drugega rani. Tako človek po grehu v drugem ne prepozna več daru, tudi ne Darovalca, ampak le nasprotnika, čigar bližina postaja nevarna. Tako nas slepota greha postavi **ob pot**, tam, kjer se ne da živeti odnosov, ampak se lahko le berači. Postavila nas je na prostor sužnjev in nam odvzela lepoto sinov, ki hodijo **na poti**.

Misliti, da vidimo

Toda tudi na pot se da iti slep, prepričani, da vidimo. Tega nas uči učenca na poti v Emavs. Njun položaj je še težji od položaja dveh slepih beračev, kajti ona sta vedela, da ne vidita, in sta zato prosila pomoči, učenca pa sta bila prepričana, da vidita prav, »četudi so bile njune oči zadržane« (Lk 24,16). Zato ju Vstali upravičeno pograja: »O nespametna in počasna v srcu, da bi verovala vse, kar so povedali preroki!« (V. 25) V devetem poglavju Janezovega evangelija, kjer beremo o ozdravitvi sleporojenega, Jezus taki drži farizejev namenja še ostrejša besede: »Če bi bili slepi, ne bi imeli greha; ker pa pravite: »Vidimo,« vaš greh ostane.« (Jn 9, 41)

Tu postane jasno, da so **uho, oko, razum in srce** tesno povezani. Kakor je Evino oko postalo dovzetno za poželenje, potem ko je prisluhnila (uho) sovražnikovemu dvomu ter se je zameglilo njeno razumevanje (um) besede, ki jima jo je povedal Gospod Bog, njeno srce pa

skrilo pred moževim, tako tudi učenca ostajata gluha za Besedo, zadržanih oči, trda v umevanju in počasna v srcu.

V to človekovo slepoto in »nepretočnost« sluha, vida, umevanja in sposobnosti ljubezni vstopa Odrešenik, ker želi, da bi naša srca ponovno (za)gorela (prim. Lk 24,32) in bila sposobna odgovarjati na ljubezen, oči pa bi bile ponovno odprte in bi vse videle odnosno.

Slepota človeka, ranjenega z grehom, je v tem, da se vidi izoliranega, ločenega iz odnosov, do katerih se mora dokopati s svojo pridnostjo, vsečnostjo in kupovanjem. Tako dela do Boga in do drugih. Ti odnosi so naporni in utrujajo, ker je v njih protagonist človek sam. Sin pa je prišel, da bi v nas izlil svojega Duha in bi mogli sebe ponovno ugledati vključene v telesu Kristusa in zato ne več ločene posameznike, temveč združene v občestvo, enega v drugem, v vseh pa Kristusa.

Šele ko sta učenca sedla za mizo in se znašla udeležena v liturgiji, v kateri sta postala del Jagnjetovega telesa, so se jima »ponovno odprle oči in sta ga prepoznala« (Lk 24,31). Človek se vidi v svoji resničnosti šele pri euharistiji. Tam, kjer smo resnično povezani v občestvo in je Jagne med nami, tam, kjer naši darovi, naše delo, odnosi, naša življenja postanejo Telo in Kri ter preko Kristusa vstopimo pred Očeta, tam vidimo prav, ker se vidimo v naši resničnosti. Tam smo lahko bratje, tam smo Cerkev.

Zato si prav pri maši vedno znova utrujemo pogled sinov, ki sebe in drugih ne vidijo več kot posameznikov, slepih in samih, temveč kot ljubljene posinovljence, najdene in vključene v lepoto občestva z drugimi in Trojico.

Potem ko sta učenca okusila svojo resnico in sta ponovno prejela pravi pogled, sta se šele lahko vrnila k drugim. Ljubezen, ki nahrani in napoji, da človeku moč in smisel, skrajša pot, ki ni predolga, četudi »se je dan že nagnil« (v. 29), Jeruzalem pa ni nič več strašljiv. Samo v moči tega novega, odrešenega pogleda tudi bolečina dobi nov pomen; postane rodovitna in povezovalna. Učenca tako končno srečata in vidita svoje brate ter jim navdušeno pripovedujeta o izkustvu Vstalega. Kajti »videla sta in verovala« (prim. Jn 20,8).

Moč krsta

Evangelist Janez prav v luči Gospodove velike noči opiše tudi dogodek s sleporojenim, ki ga Jezus napoti h kopeli Siloi (Jn 9). Iz tega odlomka, nabito polnega krstne in odrešijske simbolike, lahko poudarimo le nekaj ključnih stvari, ki utrujejo naš duhovni pogled, prejet pri krstu.

Gospod je tisti, ki nas prvi zagleda v naši slepoti. Ni človek tisti, ki se prebije do Njega, temveč je On tisti, ki nas je prvi zagledal, ko smo bili slepi od rojstva (prim. Jn 9,1).

Kristus ovrže vsak sistem »vzrok – posledica, krivda – kazen«, kajti »Bog svojega Sina ni poslal na svet, da bi svet sodil, ampak da bi se svet po njem rešil« (Jn 3,17).

Samo v luči tega Kristusovega poslanstva je mogoče pravilno brati stavek, namenjen človeku, ki je grešil: »Ni grešil ne on ne njegovi starši, ampak da se na njem razodenejo Božja dela.« (Jn 9,3)

»Jezus pljune po tleh in s slino naredi blato.« (V. 6) S tem pokaže na novo stvarjenje človeka, ki je bil vzet iz prsti (prim. 1 Mz 2,7).

»Pojdi in se umij v kopeli Siloa« (Jn 9,11) (kar pomeni Poslani). Siloa je namreč veljala za izvir, ki je čudežno »poslan« in s tem predstavlja Kristusa, poslanega Mesija. Jezus torej človeka odrešuje z njegovim sodelovanjem, z njegovo privolitvijo. Enkrat okopan in potopljen v krstne vode ljubezni med Očetom in Sinom, tudi kristjan postane poslani v ta svet. Z novimi očmi in novim pogledom, ozdravljenim »dioptrijsko« greha.

Kakor ozdravljeni smo tudi mi poklicani na pot notranje ozdravitve slepote, ki je prav v prehodu od *nekega človeka Jezusa* do *osebnega Odrešenika*.

Nujen je prehod od odnosa z »nekim človekom, ki se imenuje Jezus« (prim. Jn 9,11), v odnos s prerokom: »Prerok je.« (V. 17) Toda to ni dovolj. Ozdravljenje in odrešenje se zaključita, ko naše oko in srce okusita vero v Sina človekovega: »Verujem, Gospod.« (V. 38) Potem ko je Jezus sleporojenemu človeštvu oznanil, da je ozdravljeno slepote nevere: »Videl si ga; ta, ki govori s teboj, ta je« (v. 37), je tudi človeštvo samo poklicano, da sprejme to milost odrešenja in se »pred njim pokloni do tal« (v. 38).

Prav v Janezovem evangeliju pa iz poglavja v poglavje postaja očitnejše, da ta *poklon Odrešeniku do tal* ni drugega kakor ponovno zaživeti ljubeče in odrešene medsebojne odnose. To je način, preko katerega se Vstali želi dalje okušati in spoznavati nam ter po nas celotnemu človeštvu: »Po tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, če boste med seboj imeli ljubezen.« (Jn 13,35)

LEPOTA RAJA, SLEPOTA OČI

»Tedaj so se obema odprle oči in spoznala sta, da sta naga.« (1 Mz 3,7)

Prvih enajst poglavij Prve Mojzesove knjige (1 Mz 1–11), kjer je pripoved o raju in človekovem padcu (1 Mz 3), opisuje (pra)zgodovino človeštva od stvarjenja do očakov. Za ta poglavja je značilno, da niso najprej zgodovinski popis nekega dogajanja – tega, kar je bilo nekoč in česar danes več ni – temveč da gre za teološko razlago tega, kar se je zgodilo. Besedila Prve Mojzesove knjige niso nastala iz želje po natančni zgodovinski dokumentaciji, temveč iz nagibov, ki so iskali globlji smisel dogodkov.¹

Lepota rajskega vrta

»GOSPOD Bog je dal, da je iz zemlje pognalo vsakovrstno drevje, prijetno za pogled in dobro za jed, tudi drevo življenja v sredi vrta in drevo spoznanja dobrega in hudega.« (1 Mz 2,9)

Besedilo v tretjem poglavju Prve Mojzesove knjige (1 Mz 3) poroča, da je Bog človeka po stvarjenju postavil v Eden, rajski vrt. Vrt predstavlja

rodovitno območje, morda vodnato oazo z velikimi drevesi (Iz 51,3; Ezk 31,9; 36,35 itd.), nekaj zelo izstopajočega in privlačnega na suhem, nerodovitnem področju. Prav plodovitost, bohotno rastlinje, je znak Božje navzočnosti in njegovega blagoslova.

Vrstica 1 Mz 2,9 poroča o nastanku rajskega vrta, za katerega sta značilna raznovrstnost (»vsakovrstno«) in lepota drevja (»prijetno za pogled«). V zgodbi se omenja le smokva (1 Mz 3,7) – iz njenih listov sta Adam in Eva sešila predpasnik – Ezk 31,8sl. še cedre, ciprese in platane. Znamenito jabolko kot sad, ki naj bi ga Adam in Eva užila, torej nima svetopisemske osnove. Med drugimi drevesi sta bili na sredini vrta še dve drevesi – drevo življenja ter drevo spoznanja dobrega in hudega. Privlačnost drevja poudarja tudi posebna, od preostalega stvarstva odbrana lega vrta v Ednu.

Po mnenju nekaterih strokovnjakov je vrt predstavljen kot sveti prostor (arhetipska podoba templja) z Božjo prisotnostjo in varstvom kerubov (prim. 1 Mz 3,24), greh Adama in Eve pa kot arhetip človekove skušnjave. Znotraj tega procesa ima ključno vlogo vid, tj. človekova vidna zaznava, ki bistveno vpliva na potek pripovedi (1 Mz 2,9; 3,6).

Besedila Prve Mojzesove knjige niso nastala iz želje po natančni zgodovinski dokumentaciji, temveč iz nagibov, ki so iskali globlji smisel dogodkov.

¹ Glej tudi avtorjev prispevek z naslovom **Prva Mojzesova knjiga, znanstveni priročnik?** v *Božja beseda danes* 2019, št. 2., str. 15–16.

Slepota oči

»Žena je videla, da je drevo dobro za jed, mikavno za oči in vredno poželenja, ker daje spoznanje. Vzela je torej od njegovega sadu in jedla, dala pa je tudi možu, ki je bil z njo, in je jedel.« (1 Mz 3,6)

Objekt vidne zaznave je drevo spoznanja »dobrega in hudega« (prim. 1 Mz 2,9). Par dobro-hudo moramo najverjetneje razumeti kot primer merizma. Ne gre niti za vsevednost niti za moralno razločevanje, ki ga je imel že nedolžni človek, temveč za zmožnost lastnega odločanja o tem, kaj je dobro in kaj je hudo, in posledično ravnanje s tem. To je poseganje v moralno avtonomijo Boga s prestopanjem meja, ki jih je določil človeku (prim. 1 Mz 1,26; 3,22).

Žena svoj pogled, kakor smo videli prej (1 Mz 2,9), usmerja k objektu, ki je predstavljen z močnim poudarkom na zunanji podobi, na lepem in privlačnem videzu. To potrdi žena tudi v 1 Mz 3,6 – drevo ponovno opiše kot »dobro za jed, mikavno za oči«, tj. na ravni čutnih zaznav. V 1 Mz 3,6 se dodatno pojavi še motiv spoznanja.

Ob tem je zanimivo, da kača lepoto, človekovo čutno vznemirjenost, izkoristi za skušnjavo; ne uporabi nobene (pri)sile, saj sprevidi »strateško prednost«; utihne in pusti, da svoje delo opravi lepota in privlačnost objekta. Ko kača umolkne, žena brez besed stoji pred drevesom, v njej pa se odvija dinamika skušnjave. 1 Mz 3,6 nas popelje skozi ženino stopnjujočo se skušnjavo: od primarne skušnjave zadovoljitve telesnih potreb (»dobro za jed«, »mikavno za oči«) do vrhunca skušnjave, ki predstavlja željo po »spoznanju«.

Poželenje po spoznanju je skušnjava stopati na mesto Boga. Taka človeška drža je v Prvem Janezovem pismu označena kot »napuh življenja«, uvrščena je na vrh trojne-ga greha sveta, »kajti vse, kar je v svetu – poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja – ni od Očeta, ampak od sveta« (1 Jn 2,16). Janez torej uporabi enako sosledje kot pisec zgodbe o človekovem padcu: najprej omeni poze-lenje mesa in oči (»mikavno za oči«, »dobro za jed«), zaključí pa z »napuhom življenja« (»vzela, dala«). Napuh je v rajski zgodbi predstavljen tako, da so dejanja stvarnika (1 Mz 1) po grehu pripisana ženi: »Bog je videl, da je dobro,« sedaj Eva sama *vidi*, kaj je *dobro*. V 1 Mz 2 Bog *vzame* človeku rebro in mu *da* ženo (15.21.22.23); tukaj pa je žena, ki *vzame* sadež; »*dala* pa je tudi možu«. Človeški par je prikazan, kako si prisvaja tisto, kar je Božje delo, in kako se upira Božji besedi – to je napuh življenja.

Ob tem je posebej pomenljivo to, da so v zgodbi na prvem mestu vidne (čutne) zaznave; zunanja pojavnost in

privlačnost (drevesa) sta bistveni, saj ta kombinacija predstavlja *vstopno točko* skušnjave. Šele končna stopnja skušnjave je stopnja razuma, medtem ko se prva nanaša na telo in čutne (tj. vizualno-estetske) zaznave.

... in spoznala sta, da sta naga

Kačina napoved, da bosta »postala kakor Bog«, je izpolnjena, res je prišlo spoznanje, toda rezultat je razočaranje: spoznala sta, da sta gola.

To goloto sta Adam in Eva skušala prekriti in sta si sešila predpasnik iz smokvinih listov. Na drugih mestih v Svetem pismu izraz »predpasnik« označuje pas (1 Kr 2,5, 2 Kr 3,21, Iz 3,24), s čimer je poudarjena pičlost njunih oblačil oz. neznatnost človeškega poskusa, da bi bil sam svoj vir življenja. Iz drugih mest v Svetem pismu in širše tudi vemo, kakšno sramoto in nemoč je v Stari zavezi pomenilo »biti nag« (1 Mz 9,21sl.; 2 Mz 20,26; Iz 3,17; 20,4; Žal 1,8 itd.). Pomenilo je biti oropan svoje časti in dostojanstva, propasti v človeškem in družbenem pogledu, predvsem pa biti daleč od Boga v verskem pogledu. V 1 Mz 2–3 gre torej za goloto, ki ne izraža erotičnega vidika oz. ta ni bistven, temveč v resnici za duhovno slepoto.

Ta slepota je dokončno ozdravljena šele v Novi zavezi. Jezus npr. ozdravi slepega v Betsajdi (Mr 8,22-26) tako, da mu »s slino omoči oči« in tako kot Lončar z dodajanjem vode omehča in popravi svoj »starozavezni« izdelek, zemljaka ... V resnici slepi spregleda šele ob drugem dotiku, dotiku križa, ki dokončno odstira kačine prevare. Šele takrat učenca na poti v Emavs lahko resnično »spregledata« Njega (Lk 24,31), ne le svoje golote kot Adam in Eva.

VPRAŠANJA ZA MOLITEV IN POGOVOR

1. Rajska zgodba je simbolična pripoved, ki opisuje strategijo in psihologijo greha. Lahko bi rekli, da ima vsak človek svoj »rajski vrt«. Kje v svojem življenju prepoznavam skušnjave »lepega drevesa«?
2. Učenca spregledata, prepoznata Jezusa (Lk 24,31) ob lomljenju kruha (vzel kruh [...] razlomil in jima ga dal). Smo že kje srečali podobne besede (vzela, dala)? Komu so pripisane in kaj označujejo?

KAKO BRATI BOŽJO BESEDO DANES

»Postanite uresničevalci besede in ne le njeni poslušalci!« (Jak 1,22)

Drage bralke, dragi bralci revije Božja beseda danes! V prejšnji številki naše revije smo se prvič spoznali v novi rubriki, ki jo namenjamo vsem, ki ste ali še boste aktivni bralci Božje besede, morda najprej samo v mirnem zavetju doma, mnogi pa tudi že kot udeleženci bogoslužja. Vsem nam pa je skupen isti cilj: posvojiti Božjo besedo v naše življenje do take mere, da bo postala naše vsakodnevno dejanje, dajanje, (s)prejemanje, sobivanje, Ljubezen in da bomo ob koncu dneva po toplini svojega srca začutili, da (z) (N)jo res živimo.

Od besed k dejanjem

Nazadnje smo se osredotočili na poslušanje Božje besede. Najprej je dobro »utihniti« v vseh ozirih, da sploh zaslutimo, začutimo, potem pa tudi slišimo in vidimo to, kar Božja beseda prinaša pred nas. Poskušajmo torej od poslušanja narediti še vsaj majhen korak naprej, v prvo akcijo življenja z Božjo besedo.

Da preidemo od besed k dejanjem, pa je včasih treba po precej naporni in vijugasti poti. Preseči moramo tisto, kar nam je v našem človeškem svetu razuma včasih najbolj sveto, to pa so naš lastni jaz, naša osebna prepričanja, navade in znanja.

Verjemi, draga bralka, dragi bralec, da se s tem spopadamo prav vsi, in to verjetno vsak dan. Živa in resnična pot z Božjo besedo ni enostavna, se pa morda lahko strinjamo, da je vznemirljiva, presenetljiva in da bogato polni naša življenja z vso silovitostjo; kako le ne, saj jo prežema Sveti Duh, ki po njej deluje tudi v nas.

Želja po dokazih

Kdor prebira ali posluša besede Svetega pisma, se je verjetno že kdaj soočil z občutkom, da nam

lahko besedilo, ki smo ga prej že večkrat brali ali slišali, vsakokrat pripoveduje nekaj drugega ali pa odslikava neko novo perspektivo prebranega ali slišane. To nas včasih lahko tudi zmede, morda se kdo zaradi tega Božje besede celo ustraši. Ta značilnost Božje besede, da je ne moremo ukleniti, niti uokviriti, kaj šele pretentati, je v resnici dokaz njene živosti, njene resničnosti, v njej torej kar vrvi od življenja samega.

Želja človeka po razlagah in poznavanju Božje besede ter dokazih za »podatke« v njej je seveda nenehno prisotna, s čimer tudi ni nič narobe, če le to ne postane naše edino dožemanje Božje besede. Teološka znanost je pomemben podstavek, ki nam lahko pomaga, da stopimo nanj in pogledamo, kaj se dogaja na odru Življenja. Še pomembnejše pa je, da znamo in da si predvsem upamo s tega podstavka na oder Življenja tudi stopiti. Sliši se precej enostavno, življenje pa vedno znova kaže, da so za človeka najbolj preproste stvari pogosto najtežje, da je lažje reči kot narediti. Da ni odličnemu teologu pri tem koraku nič lažje kot preprostemu človeku. Človeški razum nas pogosto navdaja z nezaupanjem, zato v preprostih rešitvah iščemo zanke, zaplete, si postavljamo ovire z miselnostjo, da je kaka stvar

Ko bomo
začenjali imeti
radi svoje
življenje in
pustili živeti
tudi drugim,
vernim in
nevernim,
bomo začenjali
živeti tudi
Božjo besedo.

preveč enostavna, da bi bila resnična. Naš razum in strukture, v katere smo vpeti vse od rojstva, nas prepričujejo, da Bog ne more biti enostaven, da je Božja sporočilnost zakodirana v nam nerazumljivem jeziku in nedosegljivih dejanjih, da Bog od nas zahteva popolnost, vsevednost, nezmotljivost ...

Sproščeni bralec

Na srečo pa nismo sestavljeni samo iz razuma, ampak je tukaj tudi duša in v njej skrita mnoga naša občutja, ki jih preredko spustimo na svetlobo: občutja zaupanja in poguma, občutja vere, občutja sprejemanja sebe in svojega življenja, občutja sproščenosti in odkritosti, občutja veselja in humorja. Ko odprem vrata v te koticke duše, takrat šele lahko naredim korak naprej v oživljanju in posvajanju Božje besede, kajti ta občutja me lahko popeljejo v odnose z drugimi, v živo življenje, kar Božja beseda tudi je.

Življenje z Božjo besedo so tudi naša srečanja z drugimi, naš vsakdan, vsi naši odnosi, naša primarna in razširjena družina, naše službe, naše sreče in trpljenja, naši dogodki, naše majhne vsakodnevne rutine. Nasmeh na obrazu, prijazen dober dan, to, da znam prositi tudi za pomoč, da znam biti pogumen in da si upam biti tudi ranljiv.

Vse to je življenje z Božjo besedo. Pomembno vlogo pri tem odigrava tudi naša sproščenost. Ko smo sproščeni, torej sprijaznjeni in pomirjeni sami s sabo ter okolico, smo najbolj pristni in resnični – in šele takrat prepričljivo oznanjujemo, šele takrat sporočamo, da je življenje z Božjo besedo pot, ki vodi k pravi svobodi duha. Kdor ni sproščen, ni sposoben razveseljevati, torej niti oznanjevati. Tako preprosto in že samo po sebi od spočetja prisotno je življenje Božje besede v našem življenju.

In to je tudi prvi in izhodiščni napotek za vse bralce Božje besede. To je tisto, kar je pomembnejše od še tako igralsko dovršenega branja, to si bomo lahko privoščili kasneje. Ko bomo začenjali imeti radi svoje življenje in pustili živeti tudi drugim, vernim in nevernim, bomo namreč začenjali živeti tudi Božjo besedo.

Vsak trenutek mi je torej ponujena priložnost, da živim z Njo, kajti naša življenjska zgodba je naše življenje z Božjo besedo.

Ko bralec sreča Jezusa

Odlična podoba naše človeškosti sta učenca, ki romata v Emavs in v sopotniku, ki se jima pridruži na poti, ne prepoznata Jezusa (Lk 24,13-35). Na sopotnika sprva gledata s človeškim razumom, mislita si, nič posebnega, naključni mimoidoči, in mu razložita, kaj se je v tistih dneh dogajalo. Tudi mi smo prepogosto emavski učenci, ki na življenje gledamo kot na nekaj samoumevnega, nič posebnega, ko se nam zdi dolgočasno, ko hočemo več in več, ne opazimo pa, da to več in več že imamo, da nam je bilo z življenjem že vse podarjeno.

Kadar beremo Božjo besedo, se morda prek poslušalcev srečujemo z Jezusom na isti način, kot sta se emavška učenca. Bi brali Božjo besedo drugače, če bi vedeli, da nas posluša Jezus in opazuje, kako skozi odseva tudi naše lastno življenje?

»Tedaj so se jima odprle oči in sta ga prepoznala.« (Lk 24,31)

BOŽJA BESEDA GRADI OBČESTVO

3. navadna nedelja: 1 Kor 1,10-13,17

»Rotim vas, bratje, v imenu našega Gospoda Jezusa Kristusa, da vsi govorite isto in naj ne bo med vami razdorov, temveč se izpopolnjujete v istem umevanju in istem mišljenju. Sporočili so mi namreč Hloini domači o vas, bratje moji, da so prepiri med vami. Hočem reči, da vsak med vami govori: ›Jaz sem Pavlov, jaz pa Apolov, jaz pa Kefov, jaz pa Kristusov.‹ Je mar Kristus razdeljen? Je bil mar Pavel za vas križan? Ali ste bili v Pavlovo ime krščeni? Kristus me namreč ni poslal kršče-
vat, ampak oznanjat evangelij, a ne z modrostjo besede, da se Kristusov križ ne izniči.«

Graditi občestvo – živo skupnost bratov in sester, kjer se čuti vsak sprejetega in podprtega – je ena najpomembnejših nalog Jezusovih učencev. Za Pavla je to pomembnejše kakor zgolj skrb za različne pobožnosti in obrede. Tudi sam Jezus pravi: »Po tem bodo spoznali, da ste moji učenci, če boste imeli ljubezen med seboj.« (Jn 13,35) Ni pa to lahka naloga. Treba je premagovati različne predsodke, preobčutljivosti in strahove, ki vidijo v drugem predvsem nasprotnika in tekmeca. Marsikdaj je namreč lažje in hitreje hoditi sam. A v samoti je malo prostora za pravo ljubezen in srečno življenje, zato lahko taka pot pelje samo v smrt. Občestvo človeku pomaga pri spoznanju in prečiščevanju lastnih slepot in stranpoti, pomaga mu pri osvobajanju od raznih zasvojenosti in malikov, med katerimi je najtrdovratnejši prav strah za lastni jaz.

Apostol Pavel je Korinčanom takoj na začetku pisma razkril veselo oznanilo, *evangelij*, da jih je nebeški Oče po svojem Sinu poklical in zbral v *občestvo* (gr. *koinonia*), kjer so med seboj in z njim tako prepleteno povezani, kakor so v človeškem telesu med seboj povezani različni udje (12,12). Pri obhajanju Gospodove večerje – evharistije, kjer v ljubezni drug do drugega uživajo Gospodov kruh in kelih (11,23-29), rastejo vedno bolj skupaj v eno Kristusovo telo (10,17), v *novo občestvo*, kjer ne vladajo več zakoni starega življenja. Za kristjane ni pomembno, ali je nekdo »po mesu« rojen kot Jud ali kot Grk, ali je suženj ali svoboden, ali je izobražen ali preprost, vsak ima v

Sinovem občestvu svoje mesto in vlogo, ki sta spoštovana in potrebna. Pavel zagotavlja, da Bog Oče sam bdi nad skupnostjo in jo oblikuje, tako »da ne bi bilo razdora (gr. *schismata*) v telesu, temveč da bi udje enako skrbeli drug za drugega« (12,25). Zato je najpotrebnejši dar (gr. *charisma*) v skupnosti, za katerega naj si vsi prizadevajo, ljubezen (gr. *agapē*), ki gradi skupnost in obenem osvobaja posameznika strahu in suženjstva lastnemu jazu.

Pavel zato Korinčane zelo močno *roti* (gr. *parakalō* – *pozivam, rotim, prosim, vabim, spodbujam; tolažim*), da bi bili eno. Pri tem ne gre za zunanjo uniformiranost, ne pričakuje od njih, da se bodo odpovedali svoji različnosti, ampak da bodo sprejeli novo *Kristusovo mišljenje* (gr. *noun Xristou*), to je mišljenje Sina, ki jim je razodel svojega Očeta kot njihovega Očeta, ki jih je sprejel za svoje brate in sestre, in so s tem postali njegova družina – novi ljudje, ki ne ravnajo več po postavi mesa, ampak po postavi »Duha, ki je iz Boga« (2,12). Ko se bodo zavedali, da so tudi oni »poklicani in sveti« (1,2) in da je zvest ta, ki jih je poklical v občestvo (1,9), se bodo osvobodili strahu zase in jim ne bo treba vedno znova ponavljati »Jaz sem Petrov, jaz sem Pavlov ...«. Tudi se ne bodo več postavljali drug pred drugim s svojo modrostjo, s svojimi talenti ali s svojimi voditelji, ampak bodo iskali načine, kako bi drug drugemu pomagali, da bi odkrili svoje lastne darove, in se bodo tako skupaj izpopolnjevali v *novem življenju*, ki so ga prejeli pri krstu, ko so bili deležni Kristusove smrti in vstajenja ter postali njegovo Telo.

VPRAŠANJA ZA MOLITEV IN POGOVOR

1. Kaj je povzročalo razdore v korintski skupnosti?
2. Kaj povzroča razdore v naših občestvih?
3. Kako graditi pravo občestvo? Prim. Ef 4,1-6.
4. Kaj so lastnosti novega življenja?
5. Ob Pavlovi molitvi (Ef 3,14-21) oblikujte lastno molitev.

Tista reva, ki je podarila največ (Lk 21,1-4)

»Ozrl se je in videl bogate, ki so metali svoje darove v tempeljsko zakladnico. Videl pa je tudi neko siromašno vdovo, ki je vrgla vanjo dva novčiča, in je rekel: »Resnično, povem vam: Ta uboga vdova je vrgla več kot vsi. Vsi ti so namreč vrgli v dar od svojega preobilja, ta pa je od svojega pomanjkanja vrgla vse, kar je imela za življenje.« (Lk 21,1-4)

Svetnika stežka zaslediš pri belem dnevu. Ne razkazuje svoje pobožnosti na vogalih ulic ali na križiščih poti, pač pa svojo ljubezen do Boga živi v skriti kamri svojega srca. Poglejte ubogo vdovo: v živahnem dogajanju okoli nje je nihče ni opazil. Njen obisk templja ni bil zgolj dejanje tradicije. Ni se šla pokazat niti ni šla pogledat visokih verskih dostojanstvenikov. Šla je k Bogu Jahveju in mu podarila vse, kar je imela – dva novčiča, zadnja dva novčiča, dva centa. Kakšen posameznik bi morda rekel, da je njena daritev nesmiselna, saj se z dvema novčičema ne moreš niti prikupiti niti odkupiti. Ampak ne pozabimo ljubezni! Ljubezen je kakor zrak in voda – rabi le majhno odprtino, da nekam vdre ali nekam izpuhti, izteče. In vdova je imela dva novčiča. Ravno dovolj, da je po njiju njena ljubezen stekla do njenega Ljubljenega. Božja ljubezen ne potrebuje niti toliko, da najde pot do našega srca. Takole je to doumel apostol Pavel: »Zato upogibam svoja kolena pred Očetom, po katerem se imenuje vsakršno očetovstvo v nebesih in na zemlji, naj vam dá po bogastvu svojega veličastva, da se po njegovem Duhu močno utrdite v notranjem človeku. Naj Kristus po veri prebiva v vaših srcih, da bi tako, ukoreninjeni in utemeljeni v ljubezni, mogli z vsemi svetimi doumeti, kolikšna je širokost in dolgost in visočina in globočina, ter spoznati Kristusovo ljubezen, ki presega spoznanje, da bi se izpolnili do vse Božje polnosti. Njemu pa, ki more v vsem napraviti neznansko več od tega, kar prosimo ali mislimo, po moči, delujoči v nas, njemu slava v Cerkvi in v Kristusu Jezusu skozi vse rodove, na veke vekov. Amen.« (Ef 3,14-21)

Pred tempeljskim »bankomatom« je bila gneča. Ugledni možje, birti, kočijaži, peki, tu in tam kak vaški župan z županjo, ranocelnik in njegov vajenec ... so prišli pokazat, koliko jim ni žal dati. Odvezovali so svoje mošnjičke ter metali srebro in zlato v tempeljsko zakladnico. Kovanci so lepo tekli po dolgi zaviti cevi in po zvoku so lahko drug drugega »stehtali«. Zadovoljstvo je žarelo na njihovih obrazih. Nenadoma pa zaslišijo tanko cingljanje dveh novčičev, ki sta veselo poskakovala, kotaleč se v zakladnico. Revna vdova se je hitro umaknila v varnost »skrivne kamrice«. Prisotni so si mislili vsak svoje, dokler ni Jezus povedal: »Resnično, povem vam: Ta uboga vdova je vrgla več kot vsi. Vsi ti so namreč vrgli dar od svojega preobilja, ta pa je dala od svojega uboštva vse, kar je imela za življenje.« (Lk 21,3-4)

Njeno dejanje je izredno dejanje, ki se ne zgodi vsak dan. Preračunljiv človek se sprašuje, kakšna je Božja nagrada za izredna dejanja. Ljubeči pa ne sprašuje po dobičku. Plačilo za izredno dejanje je dejanje samo. Podariti se Ljubljenemu je milost in privilegij. Najvišjemu dobremu sliši najdragočenejše – popolna, brezpogojna podaritev.

Ne bomo ponavljali stare morale, češ kako je blazeno biti reven in kako nevarno je biti bogat. Prav je, da kristjani želimo vsem ljudem življenje brez pomanjkanja. A Jezus pravi, da bomo revne zmeraj imeli med nami. Sporoča nam, da je Bogu nemogoče prinesiti premajhen dar. Tudi dva centa sta veliko, če smo priložili sebe. Sporoča nam tudi, da štejejo le pravi nameni. Da je veliko v pričakovanju nagrade ali pohvale premalo – in da je malo z namenom zahvale ali počastitve veliko. Bog ne spregleda še tako majhnega daru ali dejanja, ki ga človek stori zavoljo Njega – Gospoda in njemu v čast in slavo. Storimo kaj malega, za kar se bo nekdo zahvalil Gospodu. Drobná dejanja prekašajo velike besede.

FORMACIJA BOGOSLUŽNIH SODELAVCEV – PSALMISTOV

Avtor fotografije: Janez Oblonšek

Ena od metod dela s Svetim pismom je gotovo tudi formacija bogoslužnih sodelavcev, ki v Cerkvi opravljajo poslanstvo oznanjevalca Božje besede. Poleg tistih, ki v moči službenega duhovništva opravljajo oznanjevanje Božje besede, torej škofa, duhovnikov ali diakonov, so to tudi bralci berila in psalmisti. Pri bralcih beril razlikujemo tri skupine: prvi so kandidati za duhovništvo, ki na svoji poti do posvečenja prejmejo službo lektorja; drugi so moški laiki, ki so postavljeni v službo bralca s posebnim obredom; tretji pa so laiki (moški in ženske), ki jim lahko poslanstvo bralcev podelimo s posebnim blagoslovom (zanje navodila v lektionarju, št. 52, poudarjajo: »Bogoslužni zbor potrebuje bralce, tudi če niso postavljeni v to službo. Treba je poskrbeti, da bo na voljo nekaj sposobnih vernih laikov, ki bodo mogli opravljati to službo.«). V začetku prispevka namenoma razgrinjamo temo bralcev berila, čeprav ti ne bodo glavni predmet naše obravnave, saj bo prispevek spregovoril o službi psalmista, zlasti v povezavi z *Izobraževanjem za psalmiste*, ki

poteka pod okriljem Zavoda za cerkveno glasbo. Vendar pa je poslanstvo bralcev berila in psalmistov tako podobno, da je smiselno, da potegnemo nekatere vzporednice.

Postavitev v službo vs. blagoslov

Pri službi bralca je treba razložiti za mnoge morda nejasno delitev na tisti dve skupini bralcev izmed treh, od katerih je ena postavljena v liturgično službo (torej moški laiki), v drugi pa moški in ženske laiki opravljajo to poslanstvo brez posebne postavitve v to službo. Dejstvo je, da v Sloveniji najbrž skoraj ni moških laikov, ki bi bili uradno postavljeni v službo bralca (obred najdemo v obredniku Posvetitve), v veliko župnijah pa imamo laike, ki opravljajo poslanstvo bralca v primeru, da za to v službo nimamo postavljenih bralcev (RMu 101¹). Če bi imeli v župniji bralca, ki bi bil postavljen v službo, bi ta bral vsa branja iz Svetega

Poslanstvo bralcev berila in psalmistov je tako podobno, da je smiselno potegniti nekatere vzporednice.

¹ Splošna ureditev Rimskega misala (Kongregacija za bogoslužje in disciplino zakramentov; 2002 – zbirka Cerkveni dokumenti /CD 94/).

pisma razen evangelija (RMu 99). Zanimivo je, da isti člen zanj omenja tudi, da lahko napoveduje molitvene namene v prošnjah (torej kadar ni diakona, saj je to sicer njegova služba), in »če ni psalmista, lahko bere ali poje tudi psalm med berili« (RMu 99). Če smemo tako razumeti, torej petje psalma vendarle v prvi vrsti pripada za to usposobljenemu pevcu, t. i. psalmistu.

Ne trdimo, da mora biti psalmist s posebnim obredom postavljen v službo, saj liturgija tega zaenkrat še ne predvideva. Obrednik Posvetitve pri naša obred postavitve v službo bralca (str. 9–11), ki je predviden bodisi za kandidate za duhovništvo, ki bodo prejeli službo lektorata, bodisi za moške laike (MQ VIII²). Glede na to, da v naših župnijah najpogosteje vključena skupina bralcev ni posebej postavljena v to službo (in da to za ženske v takšni obliki sploh ni predvideno), pa je prav, da je Cerkev na Slovenskem po vzoru obrednika Blagoslovi, ki predvideva blagoslov duhovnikovih pomočnikov, pripravila posebni blagoslov bralcev in bralk, ki ga lahko v župniji obhajajo za slovesno razglasitev poslanstva teh bogoslužnih sodelavcev, podoben obred blagoslova pa je treba pripraviti tudi za utemeljitev poslanstva psalmistov.

Praksa petja speva med berili v Cerkvi na Slovenskem potrebuje izboljšavo

V Sloveniji je praksa petja speva med berili in z njim povezana vloga psalmista zelo raznolika. Ponekod sploh ne poznajo petja speva med berili in žal na tem mestu prepevajo katerokoli pobožno pesem, drugod psalm prebere kar bralec berila, poleg tega pa se pojavljajo tudi druge zelo različne oblike petja speva med berili. Ponekod spev med berili hvalevredno vsako nedeljo poje župnijski zbor, vendar ne vključuje občestva v sodelovanje pri odpevu, drugod otroški zbori pojejo razne parafraze, kar se pri redni nedeljski maši ne predvideva. Ponekod pa zablesti spev med berili v svoji polnosti na t. i. responzorialni način (kot ga vselej predvideva lekcinar) tako, da poje odpev občestvo, kitice psalma pa bodisi pevski zbor bodisi psalmist (v idealnih okoliščinah pri ambonu, sicer pa na koru, kar je tudi primerno).

Na Zavodu za cerkveno glasbo smo se odločili, da želimo usposobiti pevce, ki bodo oznanjevalci

Božje besede v njeni prvobitnosti, ne v njeni parafrazirani oz. prepesnjeni obliki, ampak v formi, ki jo predvideva naše bogoslužje v liturgičnih knjigah (lekcionar, obredniki, gradual³). Vloga psalmista je vsekakor permanentna in pomembna liturgična služba, saj nam spev med berili pri naša lekcinar za vsako sveto mašo. Zato smo pripravili izobraževanje za psalmiste, na katero v prvi vrsti vabimo tiste, ki v svojih župnijah psalme že pojejo, pa tudi pevce župnijskih pevskih zborov, kantorje, zborovodje in organiste, ki bi želeli prejeti formacijo s področij cerkvene glasbe, liturgike in vokalne tehnike.

Odgovornost oblikovanja psalmistov

Vsi navedeni in mnogi drugi člani cerkvenih dokumentov poudarjajo, kako bistvena je formacija psalmistov, ki bodo lahko s pomočjo péte Božje besede zelo učinkoviti oznanjevalci. Vloga psalmista je torej vendarle prava liturgična služba, za katero Cerkev predvideva, da jo opravlja tisti, ki zna »peti psalme in tudi zmore dobro izgovarjati in govoriti« (RMu 102). Pomembno je, da vsak cerkveni glasbenik ozavešči, kako veliko odgovornost ima tisti, ki oznani berilni spev, katerega ime – spev – jasno označuje, da je namenjen prav petju. Če bi namreč to »svetopisemsko pesmarico« zamenjali s poljubno pesmijo z duhovno vsebino, bi prisotne vernike prikrajšali za vsebino Božje besede, iz katere svoja besedila črpa vsa liturgija, ki je *culmen et fons*, vir in središče vsega krščanskega življenja (C 11⁴).

Na Zavodu za cerkveno glasbo, ki je bil med drugim ustanovljen v želji, da bi v Cerkvi na Slovenskem omogočili vernikom več občestvenega petja znotraj liturgije, smo začutili, kako pomembna je formacija psalmistov. Prvi od korakov, ko smo zbrali informacije o načinih podobnih izobraževanj v tujini in pripravili program za slovensko področje, je bil obisk pri krajevnem nadškofu, ki smo ga prosili za podporo v obliki podelitve blagoslova tistih, ki bodo opravili izobraževanje.

Izoblikovali smo glavne poudarke izobraževanja za psalmiste, ki so: vloga in pomen psalmov v

Če bi »svetopisemsko pesmarico« zamenjali s poljubno pesmijo z duhovno vsebino, bi prisotne vernike prikrajšali za vsebino Božje besede, iz katere svoja besedila črpa vsa liturgija.

² Ministeria quaedam (papež Pavel VI.; 1972 – obrednik Posvetitve).

³ Gre za liturgično pesmarico, ki vsebuje vstopne, darovanske in obhajilne speve, speve med berili in aleluje ipd. Zanj je značilno, da daje možnost izbire glasbe, ki ustreza liturgičnemu trenutku in vsebini praznika.

⁴ Konstitucija o Cerkvi (II. vatikanski cerkveni zbor; 1964 – zbirka Koncilski odloki).

liturgiji, psalterij kot pesmarica Svetega pisma, naloge psalmista pri sveti maši, aktivna uporaba lekcionarja in pesmarice, aktivno učenje izbranih psalmov, pregled in učenje koralnih in drugih tonovskih načinov za petje psalmov, interpretacija psalmov, osnove vokalne tehnike, osnove taktiranja oz. vodenja občestvenega petja in razlaga strukture brevirja ter uvod v petje nekaterih bogoslužnih ur. Izobraževanje nam pomagajo sooblikovati nekateri strokovnjaki s področja liturgike, cerkvene glasbe, jezikoslovja, bibličnih ved in vokalne tehnike, poudarek izobraževanja pa je predvsem na praktičnem vidiku petja čim večjega števila psalmov in učenju na primerih. Udeleženci izobraževanja na tečaju prejmejo notna gradiva za aktivno udeležbo, ki jih lahko pri določenih bogoslužjih v svojih župnijah uporabljajo skozi celotno liturgično leto. Poleg pevskega dela pa se na izobraževanju obravnavajo liturgično-glasbene teme, ki so namenjene vsem cerkvenim glasbenikom, zato je vsekakor smiselno, da se ob psalmistu izobraževanja udeleži tudi organist, zborovodja ipd. Po opravljenem izobraževanju udeleženci izobraževanja prejmejo posebni blagoslov med slovesnim bogoslužjem, po možnosti v stolni cerkvi.

Izobraževanje, ki prehaja v formacijo

Dejstvo je, da izobrazba ni dovolj za resnično služenje v Cerkvi, ampak mora védenje, ki nikakor ni zanemarljivo, prehajati v osebno in ponižno vero, v moči katere daje vernik na razpolago svoje darove. To rast lahko določeno izobraževanje spodbudi, ne more pa je izsiliti. Snovalci izobraževanja smo hitro trčili v vprašanje, za kaj gre pri našem delu: gre za tečaj, za izobraževanje, za formacijo ...? Vsekakor je pomen izobraževanja na tem področju zelo pomemben, saj mora biti psalmist usposobljen primerno izvajati spev med berili, da ga bo učinkovito oznanil vernikom. A to ni dovolj: če ne bo to petje tudi molitev, je kandidat ostal na ravni strokovnjaka, a ni prešel v oznanjevalca. Vendar na to v kratkem časovnem roku, v katerem poteka izobraževanje, težko vplivamo. Zato v času izobraževanja udeležencem poudarjamo pomen duhovnega spremljanja in jih spodbudimo, da si izberejo duhovnega spremljevalca, ki jim bo pomagal na njihovi poti odkrivanja poslanstva služenja v Cerkvi. Naprosili smo nekaj izkušenih duhovnih spremljevalcev (duhovnikov, redovnikov/-ic in laikov), da so se dali na

Avtor fotografije: Janez Oblonšek

razpolago, od posameznega udeleženca izobraževanja pa je odvisno, ali se bo za duhovno spremljanje tudi odločil.

Upamo, da bo sčasoma mogoče izobraževanje ponuditi širše po Sloveniji in da bomo lahko izvedli vsaj nekaj sklopov izobraževanja letno po različnih krajih Slovenije, saj si želimo, da bi v posameznih dekanijah ali morda celo župnijah zaznali potrebo po vključevanju psalmistov v bogoslužje. Letos je v septembru začel potekati že drugi sklop izobraževanja (prvi je potekal v Mariboru, drugi pa na Viru pri Domžalah), povpraševanje pa Bogu hvala dobivamo od mnogih zainteresentov iz vse Slovenije.

Izobraževanje redno poteka v štirih terminih po 5 šolskih ur, od udeležencev pa se pričakuje, da gradivo med posameznimi srečanji preštudirajo tudi sami. Na koncu zadnjega srečanja se opravi tudi izpit in udeleženci prejmejo potrdilo o izobraževanju.

Na Zavodu upamo, da se bodo tudi nekateri župniki opogumili in na izobraževanje poslali svoje župljane, ki bi bili primerni za opravljanje službe psalmista, prav tako pa želimo spodbuditi tudi udeležbo organista ali zborovodje, saj bo tako petje psalma vsako nedeljo lažje zaživelo. Več informacij o izobraževanju lahko najdete na spletni povezavi <https://cerkvena-glasba.si/psalmisti/>, morebitna vprašanja ali povpraševanje o izobraževanju v svoji bližini pa lahko pošljete po elektronski pošti na naslov psalmisti@cerkvena-glasba.si.

Na Zavodu upamo, da se bodo tudi nekateri župniki opogumili in na izobraževanje poslali svoje župljane, ki bi bili primerni za opravljanje službe psalmista.

AVGUŠTINOVO PISMO HIERONIMU O DUŠI

Letos mineva 1600 let od smrti našega velikega rojaka Hieronima iz Stridona († 419), zato je to lahko priložnost, da se ne le naužijemo njegove predanosti Božji besedi, marveč spoznamo tudi njegov miselni svet, ki ga je v konfrontaciji z različnimi sodobniki in odgovarjajoč na različna sodobna vprašanja temeljno zaznamovalo prav Sveto pismo.

Znotraj Hieronimovega bogatega prevodnega in eksegetskega opusa zaseda pomembno mesto za

razumevanje njegovega načina razlaganja Božje besede tudi korpus več kot 150 pisem, ki si jih je izmenjeval s številnimi sodobniki po Sredozemlju. K tej celoti prištevamo tudi korespondenco, ki sta jo imela z drugim velikim cerkvenim očetom, Avguštinom.¹ Leta 415 je Avguštin napisal obsežno pismo (*Pismo 166*) glede vprašanja duše

¹ Gl. Fry, Carole, ur. 2010. *Lettres croisées de Jérôme et Augustin. Traduites, présentées et annotées.* Pariz: Les Belles Lettres.

in ga poslal Hieronimu.² Avguštinov nauk o duši v časovnem preseku njegovega opusa ni povsem enoten. V svojem zgodnjem obdobju po spreobrnjenju uporablja neoplatonistično metaforo spusta že ustvarjene duše. To sicer ni skladno z naukom o izvirnem grehu, saj predustvarjena duša ne bi mogla biti deležna Adamovega greha, zato je moral Avguštin poiskati drugo razlago za obrambo izvirnega greha, ki že vključuje odpoved nauku o predustvarjeni duši.

Na to vprašanje – kot eno izmed ključnih – v *Pismu 166* strne nekaj uvidov, ki jih je že predhodno razvijal v delu *O svobodni volji*. Izraža določeno, sicer spoštljivo, nestrinjanje s Hieronimovim prepričanjem o stvarjenju duš ob spočetju (t. i. kreacionizem), saj to prinaša s seboj težko razločljivo dilemo: zakaj bi Bog torej ustvaril dušo in jo takoj nato že obsodil? Avguštin predstavi naslednje rešitve: a) duša prihaja neposredno od Adamove duše; b) duša je narejena na novo; c) duša obstaja pred inkarnacijo v materialnost, kar se zgodi po Božjem ukazu; č) duša spontano preide v telo. Na neki način vse našete možnosti prinašajo nezadovoljive odgovore.

Čeprav v Svetem pismu najdemo različne konceptualizacije duše (hebr. נִפְשׁ [nephesh], רִיחַ [ruach], נִשְׁמָה [neshamah]; gr. ψυχή [psyche]), je imela na patristične razprave o duši pogosto večji vpliv grška filozofija (platoniki, stoiki itd.). Zato je ob metodološkem upoštevanju nezmožnosti potegniti jasno črto med bibličnim in poganskim miselnim svetom izredno zanimivo prav proučevanje biblične eksegeze v službi razlage različnih (splošno filozofskih) vprašanj, ki so, kot pravi Avguštin, že takrat vznemirjala mnoge.

Neumrljivost duše

Hiponski škof Avguštin pismo začne s trditvijo o neumrljivosti duše, kjer poda zanimivo interpretacijo dveh bibličnih mest: »Človeška duša je neumrljiva na neki svoj način; ne na vsak način kakor Bog, o katerem je rečeno, da »ima edini nesmrtnost« (1 Tim 6,16); smrt duše namreč Sveto pismo pogosto omenja, na primer: »Pusti mrtve, da pokopljejo svoje mrtve.« (Mt 8,22; prim. Lk 9,60) Toda ker umre tako, da se odtuji Božje-

mu življenju, ne da bi povsem nehala obstajati v svoji naravi, je zato po eni strani iz nekega vzroka umrljiva, a se po drugi strani ne brez razloga imenuje tudi neumrljiva.«³

V nadaljevanju odlomka Avguštin argumentira nespremenljivost in nerazpadljivost duše, opirajoč se na dialektiko, brez eksplicitnih bibličnih navezav: »Duša ni del Boga. Ko bi namreč bila, bi bila vsekakor nespremenljiva in nerazpadljiva. Ko bi bila, ne bi pojemale na slabše niti ne bi napredovala na boljše niti ne bi v sebi začela imeti, česar ni imela, ali nehala imeti, kar je imela, kar zadeva njena lastna čutenja. Da dokažemo njeno drugačnost, ni treba pričevanja od zunaj; vsak, ki pogleda samega sebe, to prizna.«⁴

V pismu zasledimo tudi posredno polemiziranje z gnostiki ali morda celo z manihejci, ki so trdili, da je duša del Boga: »Zaman govorijo tisti, ki hočejo, da bi duša bila del Boga, da ta njen madež, ki ga vidimo pri pokvarjenih ljudeh, da ta njena slabotnost in razbolelost, ki jo čutimo pri vseh ljudeh, ne prihaja iz duše same, ampak iz telesa. Kaj mi mar, od kod ji slabosti, če naj bi bila nespremenljiva in potemtakem ne bi niti imela razloga, da bi bila slabotna.«⁵

Avguštin doda tudi znan antični mit o vsaj majhnem ranljivem delu telesa vsakega, ki ga sicer prvi omenja rimski pesnik Tacij v 1. stol. po Kr.; mit o neranljivosti Ahilovega telesa: »Kar je namreč resnično nespremenljivo, je tudi nerazpadljivo in se ne more, pa naj ga doleti karkoli, spremeniti ali razpasti; sicer ne bi bilo le Ahilovo, kakor pripovedujejo zgodbe, ampak vsako človeško meso neranljivo, če se mu ne pripeti kakšna nesreča. Narava torej, ki je na neki način, iz nekega vzroka, v nekem delu spremenljiva, pač ni nespremenljiva. Pregrešno pa bi bilo misliti, da Bog ni resnično in na najvzvišenejši način nespremenljiv. Torej duša ni del Boga.«⁶

Greh zaradi lastne volje duše

Avguštin Bogu ne pripisuje krivde, ki bi človeka iz nekakšne zlohotnosti pehala v greh, marveč nas izvirni greh usmerja k iskanju odrešenika,

² Avguštin, *Pismo 166* ([Hier. Ep. 131] CSEL, 202–225).

Navedki so vzeti iz še neobjavljenega prevoda dr. Mirana Špeliča, OFM.

³ Avg., *Pismo 166*, 2. 3.

⁴ Prav tam.

⁵ Prav tam.

⁶ Prav tam.

srednika: »Prepričan sem namreč, da duša ni padla v greh po nobeni Božji krivdi in po nobeni Božji nujnosti niti po njegovi, ampak po lastni volji; in da se ne more osvoboditi iz telesa te smrti (prim. Rim 7,24) niti z močjo svoje volje, kakor da bi ji ta zadoščala, niti s samo smrtjo telesa, ampak »po Božji milosti po Jezusu Kristusu, našem Gospodu« (Rim 7,25); in da sploh ni nobene duše v človeškem rodu, ki bi ji ne bil za osvoboditev potreben »srednik med Bogom in ljudmi, človek Jezus Kristus« (1 Tim 2,5). Katerakoli duša zapusti telo brez milosti srednika in njegovega zakramenta v katerikoli starosti telesa, bo kaznovana in bo ob poslednji sodbi prejela telo za kazen. Če pa se po človeškem rojstvu, ki se zgodi iz Adama, prerodi v Kristusu in pripada njegovi družbi, bo po smrti imela pokoj telesa in bo prejela telo za slavo. To kar najtrdneje verujem o duši.«⁷

⁷ Avg., *Pismo* 166, 2. 5.

Ali je Bog že ustvaril vse duše ali ne?

V pomenljivi eksegetski argumentaciji, ki odgovarja na dilemo med naukom o predustvarjenosti vseh duš in »sprotnim« ustvarjanjem ob spočetju, Avguštín konfrontira trditev o zaključenem delu Boga na šesti dan z Janezovo mislijo, da Bog še naprej dela. »Mislim, da zmorem z lahkoto zavrniti druga, temu nasprotna mnenja, ki jih navedajo, kot je na primer tisto, ki se nekaterim zdi zelo prepričljivo: kako »je Bog dokončal svoja dela šesti dan in sedmi dan počival« (1 Mz 2,2), če pa še zdaj ustvarja nove duše. Če bi tem rekli, kar si v prej omenjenem pismu navedel iz evangelija: »Moj Oče do zdaj dela,« (Jn 5,17) odgovorijo: »'Dela' pomeni, da upravlja že vzpostavljene narave, in ne, da ustvarja nove,« da ne bi ugovarjali zapisu iz Prve Mojzesove knjige, kjer se očitno bere, da je Bog dokončal vsa svoja dela.«⁸

Glede harmonizacije Božjega počitka na sedmi dan in hkratnega stalnega delovanja Boga Avguštín, *doctor gratiae* (učitelj milosti), zapiše: »Kajti tudi ko je napisano, da je počival, je treba razumeti, da je počival od ustvarjanja novih ustvarjenin, ne od njihovega upravljanja, ker je tedaj naredil to, česar prej ni bilo. Od ustvarjanja teh se je spočil, ker je vse dokončal, za kar je, preden je nastalo, videl, da je treba narediti, da bi potem ustvarjal in delal ne tega, česar še ni bilo, ampak iz tega, kar je že bilo. Tako pokažemo, da drži oboje: tisto, ko je povedano, da se je odpočil od svojih del (prim. 1 Mz 2,2), in tisto, ko je povedano, da še do zdaj dela (Jn 5,17), ker evangelij ne more nasprotovati Prvi Mojzesovi knjigi.«⁹

Avguštín se v pismu prijatelju Hieronimu, ki ga je nedvomno zelo spoštoval, pokaže kot izvrsten dialektik, ki organsko prepleta spoznanja poganske filozofije in literature z bibličnim naukom o človeku, od Boga ustvarjenem bitju. Na več mestih priznava, da sam ne poseduje vseh odgovorov, marveč se do njih želi dokopati, pri čemer pa zanj biblična eksegeza igra izjemno pomembno vlogo. Kaj pa so vprašanja današnjega časa in kako nam pri iskanju odgovorov nanje lahko pomagata razumsko poznavanje in duhovna izkušnja meditacije Božje besede? Kdaj se naša neumrljiva duša hrani z večno Besedo? Kolikokrat najdemo počitek svojim dušam pri Besedi tistega, ki nas je ustvaril in nas najbolj pozna?

⁸ Avg., *Pismo* 166, 5. 11.

⁹ Prav tam.

V knjigi psalmov v Svetem pismu ponekod zasledimo besedno zvezo »Stopniška pesem«, ponekod pa besedo »sela«.

Kaj označujeta zapisa?

Besedno zvezo »Stopniška pesem« bomo našli v Svetem pismu zapisano pred petnajstimi psalmi (Ps 120–Ps 134); gre za skupino psalmov, ki bi jim dobesedno lahko rekli »pesem vzpenjanja«, saj gre po vsej verjetnosti za psalme, ki so jih molili romarji, ko so se vzpenjali proti Jeruzalemu. Po mnenju drugih strokovnjakov so te psalme prepevali leviti pevci med vzpenjanjem po petnajstih stopnicah do jeruzalemskega templja.

Ne glede na različne teorije gre za psalme, ki so kratki, imajo optimističen značaj in so polni upanja, torej več kot primerni za romarske pesmi. Morda so lahko navdih tudi kristjanom danes, da bi se med romanji ob ljudskih pesmih zaslišal tudi kak vsaj prebran ali še bolj zapet psalm, bodisi iz zbirke stopniških pesmi bodisi iz bogastva celotne knjige psalmov.

Omenjene psalme vključuje tudi molitveno bogoslužje Katoliške cerkve, in sicer so psalmi od 121 do 128 ter psalma 130 in 132 razporejeni v večernice skozi vse štiri tedne, psalmi 120, 129 in 133 so predvideni pri dnevni molitveni uri in psalm 134 pri sklepni molitveni uri.

V posredni povezavi s stopniškimi pesmimi lahko razumemo tudi izraz »Responsorium graduale« ali »Graduale«, torej stopniški spev (gradus lat. 'stopnica'), ki se je prepeval na stopnici pred ambonom kot spev po berilu. Medtem ko so obliki dialoga med pevcem in ljudstvom, kot ga danes predvideva lekcinar) peli že v času sv. Avguština, pa se je od 6. stoletja dalje z vedno bolj umetelnimi in izvedbeno zahtevnimi koralnimi napravi začel psalm krčiti na nekaj vrstic, petje odpeva pa je namesto ljudstva prevzela skupina pevcev. Pevec, ki je te vrstice psalma prepeval, je stal na stopnišču pred ambonom, zato izraz stopniški spev. Koncilaska prenova je z umestitvijo psalma

med druga svetopisemsko besedila in hkrati z obnovitvijo petja v dialogu z ljudstvom želela spodbuditi sodelovanje občestva in molitev z Božjo besedo, zato je prav, da tako cerkveni glasbeniki kot drugi verniki cenimo ta glasbeni zaklad besednega bogoslužja in z glasbenimi izvedbami v prvi vrsti ostajamo zvesti Božji besedi tako dosledno, kot to predvideva knjiga beril – lekcinar.

Hebrejska beseda *selah* (שָׁלוּחַ) se v psalmih pojavi 71-krat in označuje nekakšno pavzo med petjem. V jeruzalemskem prevodu pa tudi v standardnem prevodu Svetega pisma v slovenski jezik izraza niso prevedli oz. so ga zapisali fonetično kot »sela«. V Septuaginti je beseda prevedena kot prekinitev oz. medigra. Nekateri predvidevajo, da je šlo za preprost pomen premora, pavze, drugi pa menijo, da je šlo za oznako, kje med psalmom so pevci molčali in so instrumentalisti z igrali medigro.

Ena od teorij celo razpreda, da je iz 1 Sam 21 razvidno, da se je kralj David družil s Filistejci, ki so po vsej verjetnosti govorili indoevropski jezik, torej jezik, soroden latinščini. Tako nekateri razlagajo, da so Hebrejci besedo *selah* prevzeli od Filistejcev in da gre pravzaprav za latinsko besedo *solus* – sam, od koder dobimo glasbene izraze solist, solo ipd.

Kako torej brati psalm, ki vsebuje ta izraz? Ali je treba upoštevati pomen tega izraza med glasnim oz. tihim branjem? Lahko posnemamo naše prevajalce in izraz preprosto »preskočimo«, lahko pa upoštevamo pomen besede kot »pavza« in med branjem psalma postanemo, na kratko premislimo in premolimo odlomek, ki smo ga prebrali, ter nato nadaljujemo branje.

Gre za psalme, ki so kratki, imajo optimističen značaj in so polni upanja, torej več kot primerni za romarske pesmi.

BESEDA, KI VEDNO ZNOVA PRESENETLJIVO PRESENEČA

Biblična skupina župnije Sv. Peter pod Svetimi gorami

Člani biblične skupine župnije Sv. Peter pod Svetimi gorami

Fotografija: Arhiv biblične skupine

Biblična skupina je v Šempetru, kakor kraju pravimo domačini, zaživela marca 2015. Da smo lažje prebili led in premagali strah pred nepoznavanjem Svetega pisma ali pred njegovo preveliko zahtevnostjo za preprostega bralca, smo na naših prvih srečanjih sledili nedeljskim evangelijem, ki jih slišimo tudi pri sveti maši. Ob spoznavanju glavnih poudarkov besedil in značilnosti posameznih piscev, predvsem pa ob skupnem branju Božje besede nam je skozi tedne in mesece Sveto pismo postajalo vse bolj domače.

Voditeljica nas je že od začetka spodbujala k pisanju zapiskov o tem, kaj nas ob prebranem najbolj nagovarja, preseneča, vznemirja ali tolaži. Kmalu nam je uspelo ustvariti ozračje medsebojnega

zaupanja, v katerem smo se začeli o vsem tudi odkrito pogovarjati, kar je močno utrdilo našo povezanost, predvsem pa smo se začeli zavedati, da Božja beseda resnično deluje v našem konkretnem življenju.

Slavica:

V mojem življenju ima Jezus Kristus globok pomen: »Drugega temelja namreč nihče ne more položiti namesto tistega, ki je že položen, in ta je Jezus Kristus.« (1 Kor 3,11)

Ana:

»Ne sramujem se evangelija, saj je vendar Božja moč v rešitev vsakomur, ki veruje [...] iz vere v vero [...] pravični bo živel iz vere.« (Rim 1,16-17)

Anka:

Skozi vse Sveto pismo me najbolj nagovarja in spremlja beseda GOSPOD. To je Oseba, ki je sicer ne vidim, vendar v srcu čutim njegovo prisotnost in vodstvo v vsem svojem življenju.

Damjan:

»Nič nas ne bo moglo ločiti od Božje ljubezni v Jezusu Kristusu, našem Gospodu.« (Prim. Rim 8,39)

Terezija:

»Če Kristus ni vstal, je prazna vaša vera.« (1 Kor 15,17) »Toda Kristus je vstal od mrtvih, prvenec tistih, ki so zaspali.« (V. 20)

Tonči:

V Stari zavezi se nahaja mnogo modrosti, ki pa jih je možno odkriti le z ostrim ušesom in bistrim očesom. Tako me vendarle preseneča že starozavezni citat: »Še naprej vas bom presenetljivo presenečal!« (Prim. Iz 29,14). In vidim, da stvari v praktičnem življenju delujejo. Mi korak do Njega, On korak do nas.

Nadaljevali smo branje Božje besede po metodi *lectio divina*, kjer nam je vsak korak odpiral nove razsežnosti. Pripravljeno gradivo, ki nam ga je zvesto pošiljal p. Ivan Platovnjak, nam je bilo v pomoč, da smo še bolj izkusili živost in mogočnost Besede, predvsem pa njeno neločljivo povezanost z dogodki, odločitvami, osebami ... K tej metodi se bomo zagotovo še vrnil. Zadnji dve leti smo srečanja naše biblične skupine oblikovali po knjigi *S Pavlom verovati*. Ob apostolu Pavlu in njegovih Pismih smo poglobljali apostolsko veroizpoved in tako utrjevali bistvene poteze krščanske vere.

Veseli smo, da se naših srečanj redno udeležuje tudi domači župnik g. Damjan Kejžar. To nam je v še večjo spodbudo, da vztrajamo. Lepo je, kadar vzame v roke kitaro in skupaj zapojemo. Tako postane kakšen večer precej pevsko obarvan, ostajamo pa zvesti Božji besedi, saj smo ugotovili, da mnoge pesmi temeljijo na svetopisemskem besedilu. In tako iščemo mesta, citate, pojemo in spet iščemo ter zapisujemo. Se je pa zgodilo, da smo kakšen petkov večer preživeli »samo« ob branju in poslušanju Božje besede. Vedno znova smo ugotavljali, da vsak prebere ravno to, kar v tistem trenutku potrebuje.

Veselo je bilo tudi, ko je naša skupina pripravila prvo srečanje bibličnih skupin na našem kozjanskem koncu. Zelo zanimivo je bilo, ko smo se vsi

predstavili in povedali, kaj nam pomeni sodelovanje v biblični skupini, kako nas to povezuje in nam odpira globlje razumevanje pri branju Svetega pisma, ki tako res postaja knjiga našega življenja. Ugotovili smo, da postajamo tudi strpnejši do drugih in pomoči potrebnih.

Radi smo se udeležili še naslednjih srečanj bibličnih skupin iz petih župnij, ki jih je pripravila naša voditeljica Marika, prav tako praznovanj Nedelje Svetega pisma v Celju. V preteklem letu smo se nekateri odzvali povabilu na adventne in postne duhovne vaje v vsakdanjem življenju (DVŽ), ki se po novem ne odvijajo več samo v Ljubljani, ampak tudi po nekaterih župnijah. Obdobje sedmih tednov v adventnem ali postnem času je bilo priložnost, da bi branje in premišljevanje Božje besede postalo naše vsakodnevno opravilo, na začetku morda obveznost, a kmalu prijetna nujnost, kakor je nujna tudi vsakodnevna hrana. Srečevali smo se v minoritskem samostanu Olimje, kjer smo bili zelo prijazno sprejeti.

Biblična skupina župnije Sv. Peter pod Svetimi gorami se srečuje ob petkih, mesečno po dogovoru, običajno po večerni sveti maši.

Zapisala Marika Mikolič

Biblične duhovne vaje v Kančevcih, oktober 2019,
voditelj dr. Maksimilijan Matjaž

MAR NISEM SVOBODEN? KRISTUS NAS JE OSVOBODIL ZA SVOBODO

1 Kor 9,1; Gal 5,1

Avtor fotografije: Ferdo Lah

Kako vemo, kdaj smo res svobodni? Svobodni smo, ko lahko ljubimo. Ljubezen je bistvo naše vere. Niti ljubezni niti vere ni brez svobode, ljubezen ne more uporabljati prisile. Kristus nas je osvobodil, da lahko pridemo do svoje izvirne podobe, do Božjega sinovstva. Na poti do te glavne vsebine naše vere nas vodi Sveti Duh, odpira pa Božja beseda. In mi odgovarjamo z zaupanjem in zaobljubo zvestobe, s pristopom k biblični zavezi. – Okoli teh ključnih tematskih točk se je razpiral prostor srečevanja kančevskega občestva, Božje besede in veselja ob odkrivanju bistvenih stvari.

Kaj svet od nas pričakuje? Naši sinovi, hčere, vnuki pričakujejo, da srečajo veselega, svobodnega človeka. Če nas bodo srečali svobodne, jih bo prej ali slej zelo zanimalo, kaj je temelj naše svobode in veselja. Temelj je Sveti Duh, ki bo razodel, kaj nam pomeni Gospod.

Svoboda je bila v stari Grčiji lastnost junakov. Zanj se je bilo treba boriti. Ali pa je bila to danost, privilegij zaradi statusa – biti svoboden državljan

v svobodnem mestu. Tudi apostolu Pavlu je rimsko državljanstvo dajalo konkretno svobodo. Toda bolj kot v zunanjo je bil Pavel zaljubljen v duhovno svobodo. Njegova je ena najmodrejših definicij: »Kristus nas je osvobodil za svobodo.« (Gal 5,1) Od česa nas je osvobodil? Od greha in smrti. Osvobodil nas je za svobodo ali drugače povedano – za Kristusa, zase. Da bi bili ne le njegovi, ampak da bi bili kar On, Božji sin. Svoboda je sinonim za Božje sinovstvo. To Pavel ves čas razlaga. »Ne živim več jaz, ampak Kristus živi v meni.« (Gal 2,20) To je cilj. Kristus nas je osvobodil zase, da bi lahko živeli, verovali, ljubili – da bi lahko bili srečni.

Kaj pomeni vera? Vera je izkustvo svobode, ko čutimo, da nismo pod bremenom, da nismo sužnji. Ljubezen, vera, svoboda so za nas oprimki, ob katerih nas Gospod vodi v izkustvo našega srečanja z Njim. Zagledamo se v Besedo, se ji prepustimo in posvetimo, zahrepenimo po njej. Svoje skrbi in strahove damo v oklepaj. Pustimo se presenetiti

od Boga, pričakujmo nekaj od njega. Če se osredotočimo Nanj, se bodo začeli gibati naša volja, čustvo, razum. Zaupamo, da tisto, kar je dobro, prihaja od Boga. Bog lahko pri nas stori kaj dobrega. Slabo pa je izziv za izkušnjo odpuščanja, usmiljenja, za nov začetek. Božja Beseda nas dela radostne, osvobojene, napolnjene z veseljem. To je naša moč. Veselje v Gospodu je naša moč. V tej moči spoznavamo vsebino vere.

Kdo je glavni akter tega dogajanja? Niti duhovniki niti mi, ampak Sveti Duh. Mi pa smo medij. Mesto moramo dati njemu, Duhu življenja, občestva, Očetovemu duhu, ki zahteva svoboden pristop. »Kajti če ne grem, Tolažnik ne bo prišel k vam.« (Jn 16,7) S Svetim Duhom je povezana tolažba, umirjenost. Če smo tega polni, smo tudi odprti za občestvo. To je Pavlova osrednja kerigma.

Posledica delovanja Svetega Duha je osvobojeni človek, ki moli. Koliko je v naši molitvi duha svobode? Zunanje forme nam dajejo trdnost. Ključni so štirje koraki: 1. Stopimo pred Boga, se pokrižamo, se zavedamo, kje smo, se zavestno prebudimo, poklonimo. 2. Kaj želimo? Kaj prosimo? Ni dovolj, da si rečemo: »Gospod že ve ...« Imejmo pogum prositi! 3. Branje Božje besede. Odpremo se Svetemu Duhu v zavesti, da smo povezani v občestvo. Prisluhnemo. Gospod nas nekam vodi. Vodi naše oči, naš razum. Skušajmo si zadaj predstavljati tistega, ki nam govori. Kaj nam želi po Besedi povedati? Beremo, vse dokler ne začutimo kerigme, sporočila Duha. Pustimo, da nas sporočilo osvetli, ogreje. 4. Zaključimo z zahvalo. Tudi pri maši rečemo »Bogu hvala«. Iskrena hvaležnost je lepota človeka. Molitev nas tako privede v evharistično dogajanje in življenje postaja evharistija.

Božja Beseda vstopa v naša življenja, kjer je tudi tema. Sami smo in tisoč stvari nas moti. A ni treba, da Bog vstopi z lučjo, da bi vse postalo vidno, jasno in razumljivo. Glavno je, da slišimo glas, da je Božja beseda z nami in nam govori o Njem, o povezanosti, ljubezni. Tako kot otrok, ki ga je bilo strah teme in ni mogel zaspati brez luči. Prosil je mamo: »Ti boš ugasnila luč, a ostani in mi govori.«

Celotno Sveto pismo je ena sama zgodovina, kako Bog išče različne načine, da bi ljudi osvobodil. Najodličnejša pripoved Svetega pisma je eksodus, pripoved o življenju v suženjstvu in rešitvi v svobodo. To odmeva skozi celotno Sveto pismo.

Evangelisti so potovali skozi ta spoznanja in skoznje opazovali Jezusa Kristusa. Trenutki eksodusa se dogajajo vsak dan našega življenja. Pozorni smo na prehode, ki nas stisnejo, a pripeljejo na drugo stran. Model prehoda je velika noč, od zadnje večerje do Galileje. To je osnovna zgodba Svetega pisma in zgled za to, kar se nam dogaja zdaj.

Rešitev iz Egipta se je zgodila hitro, Bog je pokazal svojo moč. Potem so se začele preizkušnje. Ali so res izšli iz Egipta? Ali so ga obdržali v svojih glavah in srcih? Pri morju dobijo izkušnjo, da jih Bog pelje skozi nemogoče. Zalomi se pri hrani, dobijo kruh, ptice, a vse se jim začne gabiti. Zgodi se deset zapovedi. Bog jim govori na njihov način, prek Mojzesa, ki se pogaja zanje, a ljudstvo je utrujeno in naveličano puščave. Ko Mojzes spet odide, da bi prosil za ljudstvo, si zgradijo svojega boga. Čeprav so doživeli Božjo moč, si naredijo zlato tele, malika.

Kaj je malik? Prvi človekov sovražnik je malik. Izgleda kot Bog, pa ni. Zato je vabljen in nevaren, ko se nam bliža z obljubo popolne pomiritve. Kaj nam v resnici manjka, da segamo po malikih? Želje, ki so zatrte, iščejo obvoje. A nismo sami, saj globlje ko potonemo, globlje gre Bog za nami. »Kjer se je pomnožil greh, se je še veliko bolj pomnožila milost.« (Rim 5,20)

Bog je z nami sklenil zavezo, da bi z njim živeli. Po Sinu je sklenil novo zavezo, ki ne temelji na naši šibki veri, ampak na njegovi zvestobi: »Zvest je Bog, ki vas je poklical v občestvo s svojim Sinom Jezusom Kristusom, našim Gospodom.« (1 Kor 1,9) Na tej zvestobi je utemeljena tudi Biblična zaveza, občestvo bralcev Božje besede. Razglašena je bila na praznik rožnovenske Matere Božje. Vsi smo udje enega telesa, drug drugega podpiramo, drug od drugega smo odvisni in drug ob drugem smo močni. Preko branja Božje besede bomo skušali negovati živo občestvo v Kristusu. Vera v to je dar, lahko si ga le izprosimo. Delajmo, pripravljajmo prostor za Boga. Klasičen način je molitev, pristopanje k zakramentu, življenje v občestvu, branje Svetega pisma. Vsak dan molimo za našo svobodo duha, duše, uma, srca, telesa. Ostalo pa bo storila Božja milost.

NAJDRAŽJA OBARA V ZGODOVINI¹

Zgodba o Ezavu in Jakobu

Če želimo okusiti »najdražjo obaro v zgodovini«, moramo svetopisemsko pripoved najprej, lačni ali ne, umestiti v kontekst Svetega pisma. Zgodba o Ezavu in Jakobu je v Pentatevhu, v Prvi Mojzsovi knjigi. Po genezi ali nastanku neba in zemlje in prvega človeka svetopisemski avtor z eliminiranjem »nepotrebnih« oseb – ko je bil Izak rojen, je Abraham po Sarinem navodilu Izmaela in njegovo mater preprosto nagnal – bralca privede do začetkov izraelskega naroda, kjer »zavohamo« Jakobovo obaro (1 Mz 25,29–34). Konflikt med Jakobom in Ezavom je *sui generis*, lastne vrste, saj izvira iz embrionalnega stanja, ko sta se dvojčka med seboj prerivala že pred rojstvom. Rivalstvo med dvojčkoma svoj epilog doživi v znani prigodi »najdražje obare v zgodovini«. V prigodi Jakob »eliminira« svojega le za nekaj sap starejšega brata Ezava – s prevaro. Ob tem moramo biti pozorni na dejstvo, da pripoved ni biografski popis dogodka. Pripoved, kakor vse druge, ki govorijo o zgodovini očakov, je nastala na podlagi ustnega izročila, ki se je dolga stoletja prenašalo in

ohranjalo funkcijo »stika s predniki«. Potomci so v teh pripovedih iskali svojo lastno identiteto, ne pa zgodovinskih podatkov. Pripoved o očakih najverjetneje odseva (stoletja) dolge procese naseljevanja zahodnosemitskih nomadskih plemen v različne predele civiliziranega plodnega polmeseča, čas Jakoba in Ezava pa lahko umestimo v čas slavne vladavine zakonodajalca in kralja v Babiloniji Hamurabija (18. stol. pr. Kr.). Bolj kot o faktični razdrobljenosti pripovedujejo o zgodovinskem procesu, kako se je izraelski rod, sprva kot nomadsko pleme, vraščal v okoliško družbo in socialne strukture. Zato je morda pravilno, da zgodovinski okus Jakobove obare razumemo bolj kot (okusno) teološko razmišljanje o zgodovini, in ne kot natančne biografske (in kulinarične) podatke.

Osebe: JAKOB, EZAV

(Jakob kuha v dveh ogromnih kotlih/loncih, ko se Ezav približa.)

EZAV: Kaj je v loncu?

JAKOB: V katerem?

EZAV (pokaže): V temle.

JAKOB: Žehta.

EZAV: Kaj pa v tem drugem?

JAKOB: Obara.

EZAV: Obara, res?

JAKOB: Ja, res.

EZAV: A s cmoki?

JAKOB (ga začudeno pogleda): S kakšnimi cmoki? Si bil ti preveč na soncu?

EZAV: Ne. Lačen pa sem.

JAKOB: Saj lahko pokusiš ... (Ezav že dvigne pokrovko, pa ga Jakob ustavi.) ... če plačaš!

EZAV: Plačam naj?!

JAKOB: Z gotovino. Ne jemljem kartic.

EZAV: Ampak ... jaz sem tvoj brat.

JAKOB: In ti zato ni treba plačati pogrinjka.

EZAV (rahlo zgrožen): In v katerem, si rekel, je obara?

JAKOB (pokaže): V tistem tam.

EZAV (povoha najprej obaro, nato še žehto): In kako veš?

JAKOB: V obari je korenje.

EZAV: Lahko da si dober pastir in talentiran kmet. Kuhar pa nisi, verjemi mi!

JAKOB: Nobeden te ne sili, da moraš jesti!

EZAV: Sestradan sem.

JAKOB: Potem pa kar ... Povej, koliko daš za en krožnik.

EZAV (spet povoha najprej enega, potem še drugi lonec): Pa si prepričan, da je žehta v temle?

JAKOB (rahlo nestrpno): Boš krožnik ali ne?!

EZAV: A slučajno veš, kaj za večerjo pripravlja mama?

JAKOB: Ostanke.

EZAV: Ostanke česa?

JAKOB: Ostanke včerajšnjih ostankov.

EZAV: Oh, saj tako ali tako ne bom zdržal do večerje. (Gre k loncu in pomeša.) Tako sem lačen, da bi pojedel ... (Pogleda v lonec.) Ej, zakaj pa tega stvora nisi odril, preden si ga vrgel v lonec?!

JAKOB (pogleda v lonec): To so moje spodnjice. Saj sem ti rekel, da je obara v tistem. (Pokaže.)

EZAV (gre k drugemu loncu, gleda, meša): Presneto, da bi raje pojedel spodnjice!

JAKOB: Po želji!

EZAV: Hja, torej ... nisi še povedal, koliko me bo stala tale obara.

JAKOB: Lahko ti ponudim kupčijo.

EZAV (sumničavo): A ja? Kakšno kupčijo?

JAKOB: Kaj bi rekel, če ti povem, da ti ni treba plačati z denarjem?

EZAV: Rekel bi, da imaš prav gotovo nekaj za bregom.

JAKOB: Daj mi svoje prvorojenstvo in sva zmenjena.

EZAV: Prvorojenstvo za krožnik juhe?! A misliš, da sem nor?

JAKOB: Bi res rad, da ti odgovorim? Kaj zdaj, boš jedel ali ne?

EZAV: Cena je zasoljena.

JAKOB: Obara tudi.

EZAV: Ti bi rad, da menjava?

JAKOB: Rad bi pravico prvorojenstva.

EZAV: Lačen sem kot volk.

JAKOB: Sva torej zmenjena?

EZAV (spet povoha obaro, nato stisne roko Jakobu): Zmenjena, bratec!

JAKOB: O, ne, ne, ne bratec: veliki brat!

EZAV: Tudi prav, veliki brat, sem z obaro. In raje stopi korak stran. Sestradan sem. (Jakob naliže obaro v krožnik in mu jo poda.) Upam, da je okusnejše, kot izgleda. (Zajame z žlico, pokusi in izpljune.) Kaj je to?! Kamenje?

JAKOB: Morda je res nekoliko grudičasto ...

EZAV: Česa ne poveš. Polomil sem si zobe!

JAKOB: Zdaj je, kar je!

EZAV: Kot bi žrl malto!

JAKOB: Kupčija je veljavna, bratec!

EZAV: Že, že. A sklenil sem kupčijo za krožnik obare, ne za korenje s cementom!

JAKOB: Krepka obara za krepkega junaka!

EZAV: Krepka že – ampak tale je za krepat! In zakaj si tako želiš mojega prvorojenstva?

JAKOB: Imam svoje razloge.

EZAV: Se mi kar zdi, da mi je nekaj dragocenega odplavalo po župci.

JAKOB: Dokler si ga imel, se ti ni zdelo dragoceno.

EZAV: Ujel si me nepripravljenega.

JAKOB: Kaj pa! Bi mi prodal prvorojenstvo, če ne bi bil lačen?

EZAV: Ni pošteno. Moje prvorojenstvo ti pripada za vse večne čase, meni pa bo tale obara obležala v želodcu največ mesec ali dva.

JAKOB: Ne moreš si več premisliti.

EZAV: Toda zapravl sem nekaj neprecenljivega.

JAKOB: Dobil si, kar si želel – krožnik juhe! Ni sem kriv, da se nisi mogel upreti skušnjavi.

EZAV: In praviš, da kar je, je?!

JAKOB: Točno tako.

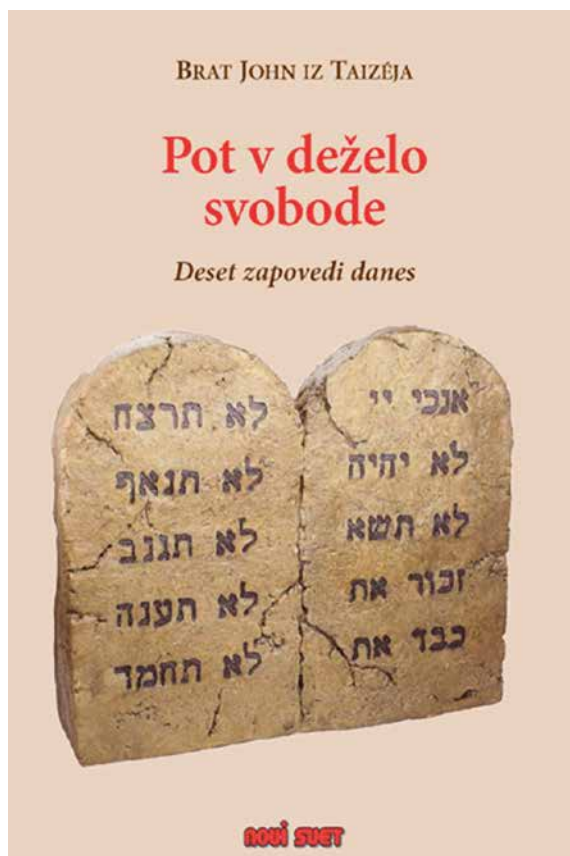
EZAV: Potem pa naliž še eno zajemalko ... A iz tega z žehto!

PRIPOROČAMO V BRANJE

Brat John iz Taizéja

Pot v deželo svobode: deset zapovedi danes

Novi svet, Ljubljana 2018

Ne želim povedati premalo ali preveč. Le toliko, da boste to dragoceno knjigo, ki v sodobnem jeziku spregovori o desetih božjih zapovedih, vzeli v roke. Sporočilo zapovedi, ki ga znamo na pamet že iz otroških let, še vedno z močno svetlobo osvetljuje labirinte človeškega bivanja in sveta, v katerem živimo. Avtor knjižice *Pot v deželo svobode*, brat John, Američan po rodu, je od leta 1974 član ekumenske skupnosti v Taizéju. Deset božjih zapovedi predstavi kot osnovna in elementarna pravila, kot najbolj zgoščeno »ustavo« našega življenja. To je zanj univerzalen zakon, ki je sprejemljiv za vse ljudi dobre volje neodvisno od časa ali prostora.

Mnogi ljudje dandanes ne jemljejo v roke Svetega pisma, ne pustijo se neposredno voditi evangelijskega, pa vendar v svojem življenju spoštujejo deset zapovedi. To pomeni, da Bog po Svetem Duhu povezuje in deluje, kjer hoče, čeprav človeku pušča svobodno odločitev, kako na sebi lasten način živeti duhovno dediščino. Z vsemi posledicami!

V Janezovem evangelijskem beremo: »Hodite, dokler imate luč, da vas ne zajame tema. Kdor hodi v temi, ne ve, kam gre. Dokler imate luč, verujte v luč, da postanete sinovi luči.« (Jn 12,35-36)

Besede evangelijske in zapovedi so svetilniki na naši poti. Zato avtor na zastavljeno vprašanje: »Zakaj še ena knjiga o zapovedih?« odgovarja: »Kar smo v mladosti prejeli, moramo ponovno osvežiti in obnavljati, pogled z novega zornega kota bo poglobil našo vero.« V odraslost smo morda prinesli napačno razumevanje tega, kar od nas terjajo zapovedi: sprejemali smo jih bolj po črki kot po duhu. Njihovo pretežno negativno formulacijo smo dojeli zgolj kot opomin naše grešnosti in krivde, ne pa kot povabilo v Božje naročje. Ta knjiga nas razbremenjuje, ker ne ukazuje, temveč obljublja. Brat John s komentiranjem zapovedi riše meje, ki določajo območje naše svobode. Žal je življenjska praksa v mnogih primerih postala sprevržena, delamo, kar se nam zahoče, sami sebi smo svoje veselje. Svoboda pa ni brezmejna, saj vsak trenutek in na vsakem koraku trčimo na prisotnost drugega. Bog nam nadalje sporoča: Jaz sem ljubosumni Bog! Ne delajte si rezane podobe! Srečo, ugled, bogastvo, prestiž namreč spreminjamo v absolutno, namesto da bi vsakič znova obstali, v miru premislili, za kaj gre v življenju, ter verovali, spoštovali in spodobno **posvečevali Gospodov dan**.

Civilizacija je dosegla stopnjo in tempo, ki jemlje dih. A pretiran individualizem in zavest, da sem za vse svoje uspehe zaslužen le sebi, ne zdrži. Ostajamo vpeti v verigo generacij, zato moramo darove, ki smo jih prejeli od skupnosti, kjer smo se rodili, podarjati naprej. Kako močna je zapoved *Spoštuj očeta in mater*, ne glede na to, da bomo starše nekega dne zapustili, a ne pozabili in

zavrgli! Človeško očetovstvo in materinstvo je odsev Božjega.

Deset zapovedi že stoletja predstavlja univerzalno etiko, so preizkusni kamen našega odnosa do Boga in do ljudi. Posebna vrednota je življenje. Kot dih je človeku vdahnjeno ob spočetju, po smrti se spet vrne k Bogu, zato je pod posebnim Božjim varstvom. Ko prekinemo stik z Gospodom, ko zapustimo deželo Boga, ostanemo zunaj zakona. Brez Božje zapovedi *Ne ubijaj*, ki človeku strogo zariše meje in pravila, vlada zakon močnejšega. Vsak se bori proti vsakemu, močnejši določi dogajanje, dokler ni premagan od močnejšega. To je stanje vojne in spopadov.

Bog se v zapovedi *Ne prešuštvuj* dotakne tudi človekove intimne ravni. S tem, ko sta mož in žena zapustila starše, sta postala nova resničnost. Bog njuno zvezo blagoslavlja, obljuba medsebojne zvestobe pa je varno naročje, kjer se razvija novo človeško življenje. Ker so danes vezi med ljudmi postale krhke, zavezo o prešustvu zelo neradi slišimo, saj se večini ljudi zvestoba do groba zdi kot ječa do smrti. Celo kristjani podlegamo opuščanju starih prepovedi. Br. John pravi: »To, da se zanesemo drug na drugega, bi morala postati najtrdnjša zaveza. Kar obljubim, ne morem vzeti nazaj.« Bog zato jamči za trdnost človeških odnosov in ščiti *Da*.

Tudi zapovedi *Ne kradi* in *Ne pričaj po krivem* se močno dotikata sodobnih moralnih odklonov. Ker človek ni le duhovno bitje, v njem živi nepotešeno hrepenenje po obvladovanju zemeljskega sveta. Materialne dobrine vidimo kot predmet uživanja, zato krajo v raznih oblikah tako radi relativiziramo in opravičujemo. S krivim pričanjem, lažjo, pa povzročamo nasilje nad drugimi in kalimo medčloveške odnose. V sedanjem času, ko je komunikacija postala večšina in virtuoza obrt, lahko z besedo sebe in drugega zapeljemo v lažen, navidezen svet. Z ljudmi se namreč ne manipulira le s fizično močjo. Še hujše je, kadar se to počne z lažjo. Taki vzorci ravnanja niso tuji niti med nami, med sosedi, sorodniki, celo na sodišču. Ko je resnica spregledana in prezirana, iz zastrupljenih vodnjakov ne moremo več zajemati čiste vode. Zgodba se ponavlja. Zakaj je bil ubit Jezus? Ker prišel izpričat resnico.

In še zadnji zapovedi: *Ne želi svojega bližnjega blaga*, *Ne želi svojega bližnjega žene*. Sveto pismo

ne razlikuje med človekovim notranjim namenom in zunanjim dejanjem. Poželenje se rodi v človekovi notranjosti, in ko postane silovito, absolutno (brez tega ne morem!), se spremeni v katastrofo, ki pomnožuje zlo. V skrajni fazi postane gon, ki iznakazi najplemenitejše v nas. Zato je treba neomejeni želji, ki bi služila zgolj našemu sebičnemu jazu, postaviti meje.

Kot zaključuje brat John, Jezus v Novi zavezi deset zapovedi nadgradi v nekakšen programski manifest. Seme je vrženo, a žal ne obrodi vedno dobrega sadu, saj nam Bog pušča svobodno izbiro. Vedno pa ponuja tudi roko odpuščanja in sprave.

Naj to kratko paberkovanje po knjižici *Pot v deželo svobode* zaključim s citatom po izbiri brata Johna.

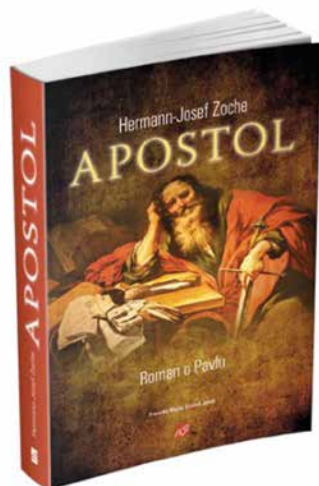
»Tekel bom po tvojih zapovedih, kajti ti mi boš razširil spoznanje.« (Ps 119,32)

PRIPOROČAMO V BRANJE

Hermann-Josef Zoche **Apostol. Roman o Pavlu**

Prevod: Majda Strašek Januš

Celjska Mohorjeva družba, Celje, 2019

Roman Hermanna Josefa Zocheja o apostolu Pavlu bralca ne pusti neprizadetega. Z ene strani ga navduši zaradi neposrednega in dramatičnega opisovanja Pavlovega značaja, njegovih bojov za resnico evangelija in konfliktov, ki jih je imel tako s svojimi nasprotniki kot tudi s svojimi sodelavci, z druge strani pa ga pušča nemirnega in nepotešenega, ker se zdi, da marsikje zmanjka teoloških vsebin, ki bi konkretno predstavile Pavlovo oznanilo in bi pomagale razumeti ozadje tako intenzivnega Pavlovega misijonskega delovanja. Avtor romana je izredno zanimiv pripovedovalec in motivator; vrsto let je posvetil raziskovanju bibličnih in zgodovinskih virov ter na njihovi podlagi prepričljivo opisal tako zgodovinske kot idejne okoliščine, v katere je Pavel vstopal s svojim oznanilom o svobodi in novem življenju, ki mu ga je razodel vstali Kristus. Njegova pripoved sledi Lukovi kronologiji treh glavnih misijonskih potovanj, ki so vodile apostola iz Antiohije v Siriji najprej na Ciper, nato v Malo Azijo, v Makedonijo in Grčijo ter končno v Rim. Avtor se pogosto ustavlja pri geografskih ali značajskih podrobnostih, ki so v Apostolskih delih in pismih samo bežno omenjene, v romanu pa dobivajo zelo izrazite in sugestivne poudarke. Tako je bralec včasih kar omamljen od brutalnosti preteпов in mučenj, ki jih je moral apostol prestati, ali od ekstremnih razmer na dolgih poteh, ki so ga tako psihično

kot fizično pogosto pripeljale na rob preživetja. Še najbolj pa prizadene intenzivnost preprirov in konfliktov, v katere se apostol vedno znova spušča. Zdi se, da sta med njim in apostoli v Jeruzalemu obstajala stalna napetost ter nepremostljivo nezaupanje. Pavel se kaže trd in neizprosni tako do njih kot tudi do svojih najožjih sodelavcev. Zaradi tragičnega razhoda z Barnabom, ki je bil njegov podpornik in zagovornik od samega začetka, je Pavel v zagovarjanju svojih načel še bolj osamljen in čudaški. Spor s Petrom pa temelji na globokem teološkem nesporazumu o vlogi Mojzesove postave v zgodovini odrešenja ter na težavnosti odnosa med judovsko kulturo in novim krščanskim načinom življenja in verovanja. Zdi se, da si avtor ne prizadeva preveč, da bi te razlike dovolj razjasnil in utemeljil oziroma da bi se konflikt med judovskimi in poganskimi spreobrnjenci zgladil. Pavel je ostajal v konfliktu in nemiru vse do svojih zadnjih dni v rimskem ujetništvu.

Prav ta nemirni ton, ki se vleče skozi celotno pripoved, se poleg žive dramatizacije Pavlove zgodbe izkaže kot tisto najdragocenejše, kar bralec prejme ob branju tega romana. Avtorju je nedvomno uspelo prikazati Pavlovo oznanilo evangelija o krščanski svobodi in novem življenju v Kristusu kot nekaj, kar je nespravljivo ne samo z miselnostjo antičnega, ampak vsakega časa in kulture, ki se napaja samo iz logike sveta. Evangelij prinaša v svet nemir, ker zahteva od vsakega, ki ga sprejme, odločitev, predanost in iskrenost. Bog Oče, ki ga Jezus razodeva in ki ga Pavel oznanja, sprejema človeka absolutno resno in v njegovi celovitosti. Tudi človekov odgovor je lahko samo celovit in iskren, torej oseben. Samo z religioznostjo tega Boga ni mogoče ne spoznati in ne ljubiti, kakor je zapisal Pavel Rimljanom: »Darujte svoja telesa v živo, sveto in Bogu všečno žrtev; to je vaše smiselno bogoslužje. In nikar se ne prilagajajte temu svetu, ampak se tako preobražajte z obnovo svojega uma, da boste lahko razpoznavali, kaj hoče Bog, kaj je dobro, njemu všečno in popolno.« (Rim 12,1-2). Bogu, ki ga je oznanil Pavel, je nadvse »všeč« svoboden človek. Svoboda pa je temeljni človekov izziv, ki je bil nadvse privlačen in hkrati težak tako za Pavla in njegove sodobnike kot za Jezusove apostole in učence v Cerkvi 21. stoletja.

SVETOPISEMSKA APLIKACIJA

YouVersion

Brezplačno Sveto pismo za tvoj telefon, tablico ali računalnik

bit.ly/svetopismoapp

SVETOPISEMSKA DRUŽBA SLOVENIJE

SVETOPISEMSKA APLIKACIJA YOUVERSION V SLOVENSKEM JEZIKU

Svetopisemska družba Slovenije je dala na voljo največjo in najbolj razširjeno aplikacijo za branje Svetega pisma na svetu – YouVersion. O prvem mestu, ki ga aplikacija zaseda med podobnimi izdelki, nazorno spregovorijo naslednje številke: aplikacija ima več kot 390 milijonov uporabnikov, v njej je na voljo več kot 1900 različnih prevodov Svetega pisma v več kot 1300 jezikih, vmesnik pa je preveden v več kot 60 svetovnih jezikov.

Aplikacijo je razvila organizacija Life.Church iz ZDA, s katero sta svetovna zveza Združenih svetopisemskih družb in Svetopisemska družba Slovenije stopili v partnerstvo v iskanju najboljšega orodja, ki bi kristjanom pomagalo ob vsakodnevni branju Božje besede stopati v živ odnos s Kristusom. Aplikacija tako odgovarja na sodoben način življenja, ko ima že skoraj vsakdo od nas povsod s seboj pametni telefon ali drugo podobno

napravo, hkrati pa včasih potrebujemo dostop do Božje besede tudi na krajih in ob času, ko ne moremo poseči po knjigi.

ŠTEVILNI SLOVENSKI PREVODI SVETEGA PISMA

V aplikaciji boste našli kar nekaj slovenskih prevodov Svetega pisma, med katerimi velja posebej izpostaviti celoten slovenski standardni prevod. Tu so še celoten prevod Antona Chráske pa ekumenska izdaja, jubilejni prevod Nove zaveze, prekmurska Nova zaveza in Psalmi ter drugi. Veliko prevodov je na voljo tudi za branje brez povezave, tako da si jih lahko preprosto naložite na svojo napravo in jih uporabite kjerkoli in kadarkoli.

Aplikacija ponuja veliko več kot samo branje in primerjanje različnih prevodov Svetega pisma. V njej najdete čez 1900 prevodov Svetega pisma v več kot 1300 različnih jezikih, primerjate vrstice iz različnih prevodov in spoznavate, kako vsak na svoj način izraža določeno sporočilo, označujete odlomke, si ob njihovem branju delate zapiske, ustvarjate umetniške fotografije s svetopisemskimi vrsticami in jih delite s prijatelji znotraj aplikacije, na družbenih omrežjih ali po e-pošti ...

Aplikacija deluje tudi kot pravo malo družbeno omrežje. Znotraj nje se lahko povežete s prijatelji, z njimi preučujete Sveto pismo, predvsem pa skupaj berete bralne načrte in tako ostajate povezani tudi v obdobjih med vašimi rednimi srečevanji v živo. Prav bralni načrti, med katerimi najdete bralne seznane, molitvena premišljevanja, kateheze in spodbude, dopolnjene z glasovnimi in video vsebinami, so ena od najbolj uporabnih funkcionalnosti aplikacije. Lahko jih berete sami ali skupaj s prijatelji, lahko pa jih uporabljate tudi za skupno branje in premišljevanje Svetega pisma skupaj s člani katere od skupin, v katero ste vključeni v župniji ali svoji skupnosti. Načrti vam bodo predvsem v pomoč pri navajanju na redno in vsakodnevno branje Svetega pisma.

Aplikacijo si lahko naložite na
<http://bit.ly/svetopismoapp>.

Več o aplikaciji:

www.svetopismo.si/YouVersion.

Skupaj s papežem Frančiškom in vso Cerkvijo bomo
26. januarja 2020 obhajali

Nedeljo Božje besede – Svetega pisma.

Pogovarjala sta se (Lk 24,14a)

Praznujmo v domači župnijski cerkvi:

- na predvečer z obhajanjem vigilijske Božje besede,
- v nedeljo pri župnijski sv. maši.

Informacije in gradiva za bogoslužno obhajanje vigilijske
Božje besede, pridigarske osnutke ter predloge sodelovanja
pri nedeljski župnijski sv. maši boste našli na www.biblicnogibanje.si.

Redno berete Sveto pismo?

Povabljeni ste, da se pridružite

BIBLIČNI ZAVEZI **bralcev Svetega pisma – Božje besede.**

Biblična zaveza je občestvo bralcev Svetega pisma, ki se med seboj
povezujejo, da bi drug drugega podpirali pri branju, poslušanju,
premišljevanju in razlaganju Božje besede ter
pri vsakdanjem življenju po njej.

Prijava in informacije na www.biblicnogibanje.si.

ZAVOD BIBLIČNO GIBANJE